

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

JULIJ-AVGUST 2015

letnik 64, številka 7-8

4

POGOVOR Z MONS. JANEZOM PUCLJEM
Število vsečkarjev tu nima teže

9

PREMISLEKI
Knjižnica Franceta Balantiča

10

SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM
70-letnica konca vojne

1. maj – 80. obletnica romanja k Mariji Pomagaj v Habsterdick

Marija Pomagaj nas je sprejela ob 80-letnici romanja v Habsterdicku in Merlebachu.

V okrogli obliki cerkve smo lahko še lepše zbrani ob Njej.

Pri homiliji nas je duhovno nagovoril dr. Zvone Štrubelj iz Bruslja.

Dež nam je preprečil skupni posnetek pred cerkvijo, ne pa notranje sreče.

88-letni Marko Sajevec je s svojo ekipo pripravil romarjem slastna stegna.

Dvorano in zimski vrt smo napolnili ob skupnem romarskem kosilu v Merlebachu.

Prvič je novi škof Jean-Christophe Lagleize prestopil prag slovenske misije.

Z izbranim petjem ga je pozdravil mešani pevski zbor Jadran iz Merlebacha.

Pred Najsvetejšim smo ob Mariji rekli Bogu hvala za človeško in duhovno bogat dan.

NAŠA LUČ

Glasilno Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 315 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASI2X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Brane Beno • Prva stran ovitka: Sveta Katarina na Homu, foto: Janez Rihar • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR	4
Število vsehkarjev tu nima teže	
RAFAELOVA DRUŽBA	7
27. romanje treh Slovenij na Svete Višarje	
JEZIKOVNI KOTIČEK	8
Počitnice	
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI	8
VITRAJI – slikanje s svetlobo	
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM	
Premisleki	9
Novice	9
ŽUPNIJE	11
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Šestdesetkrat z avtom okrog sveta

Letos vsepovsod odmeva 70-letnica, večinoma vezana na konec druge svetovne vojne in začetek totalitarnih režimov v Sloveniji, v Vzhodni in Srednji Evropi. Tokratna številka Naše luči prinaša še en vidik, ki je na videz čisto druge narave, a je vendar bistveno povezan z osrednjim dogajanjem leta 1945. Gre za jubilej, ki ga praznuje Münchenska slovenska župnija, saj je bila ustanovljena takoj po koncu vojne.

Velikokrat ločujemo politično in ekonomsko emigracijo, a v resnici izseljevanju ljudi skoraj brez izjeme botrujejo politične razmere. Tudi gospodarsko nazadovanje Jugoslavije ni nastalo samo od sebe, pač pa je prišlo s tujo ideologijo in s socializmom, ki povsod, kjerkoli se pojavi, začne dušiti ne le svobodo, ampak tudi gospodarstvo, ljudi pa pahne v revščino. Tako se je uhajanje iz jugoslovanskih spon hitro povečevalo in krepilo slovenske skupnosti po Evropi. No, v resnici jih ni samo krepilo, saj so bile razdiralne lovke domačega režima dolge in vztrajne. Pod težo njihovega načrtnega ideološkega razdvajanja se je marsikatera slovenska skupnost razklala, posledice pa se čutijo do današnjega dne. Tudi o tem lahko berete na naslednjih straneh.

Končno namreč objavljamo pogovor s človekom, ki je zaslužen, da lahko mesec za mesecem, leto za letom, že dve desetletji in več redno prebiramo Našo luč. Ne gre le za uredniško delo, pač pa za nešteto organizacijskih detajlov in za mukotrpno zbiranje potrebnih sredstev. Da vsakokratnih voženj vsaj od Münchna do Ljubljane in nazaj ne omenjam. Pa vendarle smo z Našo lučjo šele pri drobcu njegovih obveznosti, ki se širijo v koncentričnih krogih najprej v Münchnu in okolici, kjer vodi slovensko župnijo, potem v Nemčiji, kjer je pred oblastmi odgovoren za vse slovenske skupnosti, nato po celi Evropi kot predsednik zveze izseljenskih duhovnikov, nazadnje pa še v koordinatorskem pastore Slovencev z vsega sveta. Ni čudno, da smo morali v pogovoru vrsto stvari izpustiti, večino tematik pa omeniti le bežno. Vabljeni k branju.

Naslednja številka izide konec avgusta, saj so pred nami tedni počitnic in dopustov. Vrstijo se različne možnosti za srečevanje, tudi romanje treh Slovenij, ki bo na prvo avgustovsko nedeljo na Svetih Višarjah. Izkoristimo jih, da bomo zadoščeni, bogatejši in z novim zagonom stopili v jesenske delovne dni.

Lenart Rihar

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
http://www.skm-london.org.uk
župnik: Stanislav Cikanek
e-naslov: cikanek@msn.com

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
T (*43) (0)1/544-25-75; F (*43) (0)1/544-25-75
duhovnik: –
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

Diakon Ralph Prausmüller
Lehrer-Frick-Strasse 10, 6800 Feldkirch
e-naslov: ralphprau@gmail.com
T (*43) 664 9321 045

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL

Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN

Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA

**DELEGATURA – AUMONÉRIE NATIONALE DES
SLOVÈNES DE FRANCE**
Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ

3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: mag. Alek Zwitter
e-naslov: alek.zwitter@rkc.si
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH

14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnija.sentjernej@rkc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO

cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: K. Donno, T 02. 3800 8218

NEMČIJA

**KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA
SLOVENCEV PO SVETU**
govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 München
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucej@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN

Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
F 030. 7883 339
www.skmberlin.de
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN

Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: alojzij@gmail.com, alojzij.rajk@rkc.si

KÖLN

(glej Essen)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT

Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM

Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

INGOLSTADT

(glej München)

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTGART

Staffenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG

Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM

Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
T (glej Augsburg)
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN

Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: slovenischsprachige-
mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de

www.skm-muenchen.de

župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900

e-naslov: jpucej@msn.com

župnik v pokoj: Marjan Bečan

e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de

pastoralni sodelavec: Slavko Kessler

e-naslov: skessler@ebmuc.de

SRBIJA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD

Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG

Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rkc.si

ŠVICA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA
Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Število vsečkarjev tu nima teže

Pogovor z mons. Janezom Puceljem

Prepričati našega sogovornika, da je privolil v intervju, je bil pravi podvig. Z značilno hudomušnostjo je odbil vsak argument, ki zadeva njegovo bogato osebnost, sposobnosti ali neverjeten obseg dela. Nagnila ga je šele obletnica, ki jo njegova slovenska župnija obhaja letos, in s tem sva začela.

> Münchenska je od slovenskih župnij, raztresenih po Evropi, najstarejša. Kako to?

Nastala je na pobudo zavednih Slovencev, ki so preživel v koncentracijskem taborišču v Dachau, kjer je bilo okrog 1500 Slovencev vseh nazorov, od narodnjakov do komunistov. Med njimi tajnik Slovenske legije, konspirativne odporiške organizacije slovenskih parlamentarnih strank proti okupatorju, g. Vinko Lipovec, ki je bil interniran z vsem vodstvom vred v Dachau, ko je bila organizacija leta 1943 izdana Nemcem. Po osvoboditvi je s privoljenjem ameriških zasedbenih oblasti ustanovil družbo, ki je pomagala pri vračanju razseljenih Slovencev, zapornikov in vojakov v domovino. V sklopu te organizacije je nastala tudi duhovna oskrba zanje, ki jo je opravljalo več duhovnikov, ki so preživel v Dachau.

> Ali je še danes opazna kakšna značilnost, vezana na ta poseben začetek?

Tega ni ne v zavesti vernikov ne v krajevni Cerkvi. V jubilejnem letu pa želimo obuditi spomin in posredovati nekaj dokumentov in sporočil o začetkih urejene pastorale Slovencev v Nemčiji.

> Nam lahko na kratko orišete zgodovino župnije?

Duhovniki p. Beno Korbič, Franc Šeškar in še nekateri so dobili dekret iz Rima. Njihovo poslanstvo je bilo namenjeno vsem Jugoslovanom. Vendar je kontinuiteta ostala slovenska, saj je vztrajal le Franc Šeškar, ki je l. 1949 predal pastoralno odgovornost dr. Janezu Zdešarju. Njega je poslal v Nemčijo škof Rožman z nalogo, da vzpostavi mrežo narodnih župnij po Nemčiji. Za to nalogo je dobil dekret od nemške škofovske konference. Kontinuiteto pastoralnega dela dokazujejo listine, dekreti,

krstna in druge župnijske knjige, ki so ostale v slovenski župniji. Prvi krst je vpisan v januarju 1946.

> Koliko Slovencev je danes na razpolago münchenki župnik?

Župnijski teritorij obsega nadškofijo München-Freising. Tu je okrog 6500 Slovencev. Pastoralno pa delujemo iz tega centra še na področju nekdanje misije v Ingolstadt, ki obsega tri škofije Regensburg, Bamberg in Eichstätt. Tu živi še 1500 Slovencev. Pomaga moj predhodnik župnik Marjan Bečan in pastoralni pomočnik Slavko Kessler.

> Kako je skozi čas številčno nihala slovenska navzočnost v tem delu Nemčije?

Za natančne podatke bi bilo treba pobrsati po statistikah preteklih desetletij. Za celotno Nemčijo veljajo ocene: v 70. letih je bilo v ZRN 75.000 Slovencev, danes jih je pol manj. V Münchnu in okolici je bilo pred 30 leti okrog 12.000 Slovencev.

> Razlogi za preselitev?

Begunstvo prvo desetletje po vojni, kasneje pa t. i. delavska migracija, pri kateri pa je treba upoštevati, da je za slabe delovne razmere doma poskrbela komunistična oblast s svojim socializmom.

> Se pravi, da so bili ekonomski razlogi pravzaprav politični?

Prav to menim. Dokazov v vsakem pogovoru z našimi 'začasnimi delavci na tujem' je na pretek.

> Kako se je med našimi ljudmi odražala domača totalitarna država? So ji »zdomci« lahko povsem ušli?

Nemčija je bila preblizu Jugoslaviji oz. Sloveniji, da bi lahko živeli brez intenzivne 'oskrbe' jugoslovanske oblasti. Če je bila Amerika pod kontrolo, koliko bolj je bila Evropa.

> Nam lahko opišete metode, kak primer?

Ljudi so doma obiskovali miličniki, jih zasliševali, zahtevali, da se vsakokrat javijo, ko pridejo domov. Nekaterim so dali nalogo, da poročajo o drugih, kdo kam zahaja, s kom se družijo ...

Janez Pucelj

> Je to vplivalo na odnose med župnijo in drugimi slovenskimi organizacijami?

Vsekakor. Temu se ni dalo izogniti. Razdeljevanje na 'prijazne' in 'sovražne' domovini je razdelilo ljudi. Beseda domovina je bil sinonim za komunistično oblast in njena praznovanja. Kdor tega ni imel v svojem programu, je bil sovražnik.

> Vsaka država, kjer so slovenske župnije, ima tudi delegata. Vi ste delegat za Nemčijo. Kaj je v smislu te odgovornosti vaše posebno delo?

Delegatsko službo sem prevzel od dr. Janeza Zdešarja od leta 1995 do 2009, ko je Nemška škofovska konferenca slovensko delegaturo ukinila. Od takrat naprej sem govorec za slovensko pastoralo v Nemčiji. Prenašam na višji nivo veselje in težave slovenskih skupnosti.

> Duhovniki v Evropi ste povezani v Zvezo, ki ji predsedujete. Kje vidite njeno vlogo?

Leta 1952 je na pobudo nekaterih duhovnikov prišlo do prvega uradnega srečanja izseljenkih duhovnikov. Tam so ustanovili Zvezo z namenom, da si pri pastoralnem delu med seboj pomagajo. Šlo je za solidarnost in soodgovornost pri poslanstvu med slovenskimi migranti.

> Je tudi njen formalni začetnik dr. Janez Zdešar?

Ne, g. Zdešar je prišel v to delo sedem let kasneje. Glavni pobudniki so bili duhovniki iz Francije in

Konferenca škofijskih referentov in zastopnikov narodnih župnij leta 2012 ...

... in konferenca slovenskih izseljenkih duhovnikov

Belgije. V teh državah so bile na rudniških področjih dobro organizirane skupine Slovencev iz časa po prvi svetovni vojni.

> Ali se spomnite tudi še škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je bil prvi škof za Slovence po svetu?

V Nemčijo sem prišel 32 let po njegovi smrti. Moji osebni spomini slonijo na pripovedovanju o njegovem delu za izseljence. V nemškem Porurju, kjer sem najprej delal, so se ljudje še spominjali njegovega obiska, ko je praznoval zlato mašo v Marijinem božjepotnem svetišču v Kevelaerju.

> Dvakrat na leto organizirate pastoralno konferenco. Sredi aprila je potekala že 116. Zakaj je to stanovsko, »strokovno« in človeško druženje tako pomembno?

Pastoralna konferenca izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi ima velik pomen za ta del slovenske pastorale. Tu se posvetujemo, izobražujemo, odločamo in se podpiramo. Konferenca poteka dvakrat na leto in traja tri delovne dni.

> Nekoč sem vas ujel na katoliški župniji v Londonu, kjer ste urejali dokumentacijo. Ali ste neke vrste vizitator za vse slovenske župnije?

To ni vizitacija. Opravljam naloge in zadolžitve naše Zveze, kjer gre za medsebojno pomoč in podporo sobratom, da bi lažje opravljali svojo nalogo dušnega pastirja Slovencev na svojem področju. K tej nalogi spada tudi to, kar omenjate.

> Morate tako delo opraviti vsako leto?

Če se le da, seveda.

> Kako vse to zmorete? Navsezadnje vas je škofovska konferenca imenovala tudi za koordinatorskega duhovne oskrbe za vse Slovence po svetu ...

Kot koordinator ne zmorem prav veliko, če primerjam naloge s potrebami, ki so. Koordinacijska služba pa je bolj v smislu posredovanja poročil o stanju, predlogih, prošnjah, zahtevah ipd. s terena narodnemu ravnatelju pastorale Slovencev po svetu in preko njega Slovenski škofovski konferenci. Kolikor sem seznanjen s stanjem, skrbmi in močmi slovenskih duhovnikov in laičnih sodelavcev v službi evangeliju, sem o tem dolžan poročati slovenskim škofom. Oni nosijo težo odgovornosti za podporo izseljenski pastorali iz domovine. Njihove možnosti pa so sorazmerne s stanjem Cerkve v domovini.

> Kdaj ste postali glavni urednik Naše luči?

Menda je bilo l. 1993. Spontano sem sprejel nalogo, ko je odstopil od uredništva dr. Branko Rozman, ki se je vrnil v Slovenijo in nekaj časa tam še urejal revijo. Posrečilo se nam je, da smo kmalu našli dobrega sodelavca in novega odgovornega urednika g. Ljuba Bekša.

> Kako gledate na poslanstvo te revije?

Njeno poslanstvo je izjemnega pomena za slovenstvo, narodno zavest in vero naših ljudi po Evropi. Domoljubje v zvestobi Bogu in narodu je bilo njeno načelo in gonilna moč. Njeno vlogo pri ohranjanju jezika in narodnih vrednot naj ocenijo drugi. Njenim ustvarjalcem pa osebno priznavam izjemno veliko požrtvovalnost, naročnikom pa pričevanjsko držo v razmerah, ko je bil vsak naročnik že

Ob verskih slovesnostih se narodne skupine vpletajo v praznično slavlje krajevne Cerkve

osumljen sovražnega razpoloženja do domovine. Prvi so vsako izdajo brali seveda udbovci.

> Nekoč je kazala obraz socialističnemu mrtvilu doma in je bila strogo prepovedana ...

Bila je izziv, ki ga niti znotraj Cerkve niso vsi razumeli in odobraval. Prinašala je, kar v Sloveniji takrat ni bilo mogoče izreči, kaj šele objaviti. Še najmanj v katoliškem tisku. Škofje so dobivali zahteve in grožnje, da naj odredijo njeno ukinitve. Duhovniki so očitali: Zunaj pišejo, mi pa trpimo zaradi njih. Uredniki pa so stali pred moralnim vprašanjem, ali je dovoljeno zapreti usta in se podrediti nasilju, ki tepe nedolžnega na sončni strani Alp.

> Bi lahko tudi tu izluščili kaka njena obdobja, morda po urednikih, po nakladi, morda kakšni so bili začetki ...?

Prvi letniki izražajo težnjo, da bi glasilo zajelo čim bolj potrebe izseljencev. S tega vidika se je oblikovala vsebinska struktura revije. V osnovi pa je želela biti informativna in formativna. Pomagati je bilo treba ljudem ohraniti ponosno slovenstvo in kulturno samozavesten odnos do novega okolja. Začetke je zaznamoval g. Zdravko Reven. Največji razvoj pa je revija dosegla z delom urednika Branka Rozmana. Naklada je narasla na več kot deset tisoč izvodov. Z njim je revija dosegla žurnalistično kvaliteto, lepo slovenščino in sodobno grafično podobo.

> Od kod naslov, ki bi zvenel nenavadno, če ga ne bi bili že tako navajeni?

Uvodnik v prvo številko januarja 1952 nagovarja Slovence in pojasnjuje: »Da bi vam vsem povedali toplo besedo, besedo tolažbe, besedo v nasvet, da bi vas sredi trdega življenja razveselili, vam na začetku novega leta prižigamo »Luč«. Naj vam sveti ta luč, da bo vaš korak trden, da boste šli varno in pogumno naprej. Naj postane vaša – Naša luč.« Danes se zdi to poslanstvo veliko težje kot takrat.

V vlogi predsednika zveze izseljenskih duhovnikov

> Nedavno ste posodobili obliko, ki se je med ljudmi že dobro prijela. Se vam zdi pomembno, da deluje privlačno, sodobno?

Vsekakor. Iskali smo skupaj z vami. Naša skupna želja je nastopiti s svojim izdelkom sodobno. Žal, to ni edini kriterij, močan dejavnik je finančno ozadje. Izdajati tiskano revijo je danes na področju izseljenstva naporno. Celotna država Slovenija je v tem segmentu zgubila pogum.

> Vrnimo se k izhodiščem, da sploh izvem, kako ste začeli z delom za Slovence po svetu. Ste rojeni v Nemčiji?

Doma sem iz ribniške fare. Tam sem zrasel in tam prejel vzgib za delo in stan.

> Se imamo Ribnici oz. Dolenjski zahvaliti za vaš očetovski, mehak, nekonflikten in povezovalen značaj?

No ja, če kdo vidi to tako, mora biti sam plemenit, blag in prepoln dobrotne prizanesljivosti.

> Iz kakšne družine izhajate, kakšna je bila vaša mladost?

Življenja sem se učil ob svojih starših, bratu in sestri. Otroška leta sem preživel na vasi, mladostna v gimnaziji v Vipavi. Potem pa sem poskušal biti odrasel. Tega se še učim.

> Kljub socializmu v vašem času odločitev za duhovniški poklic ni bila redkost. Kaj je odtehtalo pri vaši odločitvi zanj?

Po osnovni šoli sem presojal, da želim biti nekje koristen ljudem. Nihal sem med zdravniškim poklicem in duhovništvom. Če že to, potem naravnost, sem sklenil pri neki maši med tednom v župnijski cerkvi. Bil sem že vpisan v gimnazijo v Kočevju. Šel sem še isti dan tja, vzel papirje nazaj in stopil k dekanu Dobrovoljcu z željo, da me priporoči na škofijsko gimnazijo v Vipavi. Presenetilo me je, ko mi je povedal, da so se trije kandidati prijavi pred menoj.

> Ste obiskovali že malo semenišče v Vipavi? Danes je tak življenjski korak pri 14 letih nepredstavljiv.

Takrat se je zdelo to normalno. Seveda je odmevalo po dolini pa tudi pri oblasti. Kasneje sem zvedel, da se je krajevni CK ukvarjal z vprašanjem, kako je mogoče, da se štirje fantje v enem letu odločijo takoj po osnovni šoli za duhovniški poklic. Odgovor je seveda v družinah, ki so živele dejavno zvestobo krščanskemu življenju. V mojem otroštvu ni bilo v naši vasi nikogar, ki ne bi šel k nedeljski maši.

> Kakšni so spomini na ljubljansko semenišče, na fakulteto?

Bogoslovje je posebna življenjska izkušnja. Opisal bi jo kot zahteven osebni napor usklajevanja študija in osebnostne rasti v smer poklica. Duhovni poklic ni nekaj jasnega že v prvem letniku. Jasna je le odločitev, da želiš slediti klicu in se preverjaš. Odlični možje so vodili ustanovo in nas v njej. To je bila velika opora.

Fakulteta in študij teoloških ved je le en del tega procesa. Osebno sem šele na fakulteti dojel kvaliteto vipavske gimnazije. Imeli smo razčiščene pojme o zgodovini od antike do sodobnosti, kulturah in družbah, o slovenstvu in njegovih koreninah ter njenih nosilcih. S tem znanjem smo z

lahkoto stopili pred študente drugih fakultet. Naš študij ni imel javnega priznanja, vendar smo bili ponosni, da smemo biti na elitni visoki šoli. Zaba-ven je bil vsakodnevni dogodek, ko se je zjutraj sprostila od bogoslovja preko ljubljanske tržnice procesija v talarjih proti fakulteti. Bila je demon-stracija moči, ki je oblast ni obvladovala, čeprav je tajno naluknjala vso cerkveno strukturo.

> Se vam zdi, da bi kazalo kak lik izmed profesorjev-vzgojiteljev posebej izpostaviti oziroma vas je posebej zaznamoval?

Cela vrsta imen profesorjev je zvenela kot znanstvena avtoriteta v širši javnosti. Poslušati predavanja Trstenjaka, Janžekoviča, Strleta, in, in, in ... to je imelo patino žlahtne humanistične znanstvenosti, ki je primerljive ni bilo najti drugje. V semenišču pa je bil takrat enkratna osebnost 'ata', rektor Janez Oražem. Ta nam je kravžljaj možgane in srce. Nadvse prijeten in neomajno verodostojen možak.

> Kateri škof vas je spremljal in nazadnje posvetil?

Osebna hvaležnost glede poklica me veže na spiritala Jožeta Vesenjaka in škofa Stanislava Leniča. V bogoslovje pa me je sprejel in me posvetil škof Jožef Pogačnik.

> Prve duhovniške službe?

Posvečeni smo bili takrat po petem letniku in med študijem zadnjih dveh semestrov že pomagali na farah. V pastoralno delo sem vstopil v Novem mestu. Na Kapitlju sem imel sobotno večerno mašo. V nedeljo pa sem odhajal na župnijo Podgorje na Gorjance. Tam sem bil že prvo leto skoraj samostojen. Za prve petke sem obiskoval bolnike po vaseh in imel vse obrede velikih praznikov. To je bila zame izredno lepa izkušnja.

> Kdaj in kako se je pa pojavila misel ali ideja za delo v tujini?

Poletne počitnice sem dvakrat preživel v nekem samostanu na severu Nemčije in sem obiskal tudi izseljenske duhovnike v Kölnu in Münchnu. Pogovori z njimi so mi odkrivali drugo plat zgodbe, ki sem jo poznal le z domačega zornega kota. Opažal sem po družinah ne le blaginjo, ampak tudi težo t. i. začasnega dela na tujem. Prineslo je pogosto duhovno razdeljenost in nemir v družine pa tudi v sosedstvo. Migracije so vstopile v okvir mojega zanimanja.

> Je bila Nemčija edina izbira?

Najprej naj bi šel na Švedsko, pa ta načrt ni šel v klasje, dve leti kasneje me je škof Lenič usmeril v Nemčijo.

> Kakšni so bili začetki?

Zeleni. Bil sem tako neogljen, da se še danes z nasmehom sprašujem, kako sem se upal.

> Kaj pa jezik?

Velikonočna procesija v Heerlenu 2012, Nizozemska

Osnove sem imel dobre, kar zadeva slovnico. Govornega jezika pa nisem obvladal in sem se potil pri postavljanju stavkov. Bilo je kar nekaj zabave za vernike. Nemci so potrpežljivo prenašali moje vaje. Ko sem v prvih tednih sredi Essna vprašal nekoga, kje je železniška postaja, se je skoraj pridušal, da tega v Essnu zagotovo ni.

> Kje vse ste v Nemčiji delovali?

Leta 1981 sem prevzel župnijo v Oberhausnu. Ta je bila prva, ki jo je ustanovil Zdešar leta 1959. Takrat je bilo v porurskih rudnikih že 4000 Slovencev. V mojem času jih je bilo preko deset tisoč. Vendar je bi to čas, ko so se tudi že vračali v domovino. Leta 1997 sem prišel v München in sem 12 let opravljal službo delegata in pomočnika na slovenski fari. Deloval pa sem tudi po drugih misijah. Nekaj let sem oskrboval tudi skupnosti v Hamburgu in Hildesheimu. Kasneje je to delo prevzel sobrat Dori Pečovnik iz Berlina. Leta 2009 sem od župnika Marjana Bečana sprejel odgovornost za münchensko župnijo.

> Izkušnja z Brusljem, kjer ste tudi nekaj let vodili misijo ...

Ta zgodba je nekoliko zapletena. Leta 2005 je po težki bolezni umrl g. Alojzij Zaplotnik, župnik v Oberhausnu. Na škofiji Essen smo dosegli dogovor, da v enem letu najdemo duhovnika, ki ga bo nadomestil. Župnijsko upravo je sprejel diakon Stanislav Čeplak. Svete maše smo prevzeli slovenski duhovniki pa tudi hrvaški in nemški. Leta 2006 je bil prestavljen tja iz Belgije sobrat Alojzij Rajk. V Bruslju pa je prevzel pastoralno skrb za Slovence jezuit p. Franček Bertolini, ki je tam študiral. Po dveh letih je odšel domov. Takrat sem prevzel skrb za slovenske skupnosti v Belgiji, ker nam iz domovine niso mogli pomagati. Šest let sem se potem vozil vsak mesec iz Münchna v Bruselj in v dveh sobotah in nedeljah obiskal šest skupnosti po Belgiji in na Nizozemskem. Luksemburg je prevzel Janez Modic iz Mannheima. V tem času je nastala nova skupnost v Den Haagu. Jeseni 2012 je bil poklican v domovino sobrat Martin Mlakar in je bilo treba urediti oskrbo Slovencev v škofiji Köln. Kratek čas sem nadomestil tudi njega, da smo dosegli potrebne dogovore na škofiji v Kölnu, potem pa je sprejel dolžnost na tem področju sobrat Alojzij Rajk iz Essna.

> Bruselj ima močno novo slovensko skupnost, podobno kot v Luksemburgu. Je pristop zelo drugačen kot pri starejših skupnostih?

Moram priznati, da je bilo to obdobje zame precej živahno. Takrat je res nastajala mlada skupnost v Bruslju, Luksemburgu in Den Haagu. Ni bilo dobro, da nismo imeli že takrat v teh središčih stalnega duhovnika. Pastoralo bi lahko od začetka razvijal veliko bolj načrtno in odpiral možnosti ljudem, ki so prihajali in iskali tudi urejeno duhovno središče.

> Poznate razmere v vseh državah, kjer so slovenske župnije. Kakšni so odnosi med narodnimi župnijami in narodnimi Cerkvami? So kakšni sorodni trendi ali so razmere povsem različne?

Zadnjih 20 let sem bil res v dokaj veliki meri sudeležen v spremljanju in spoznavanju razvoja migrantske pastorale v Cerkvi tistih držav, kjer so bili Slovenci zaznavna priseljenska skupina. Kot delegat in kasneje govorec za slovensko pastoralo v Nemčiji sem se lahko udeleževal tudi mednarodnih konferenc in posvetov o migracijah in pastoralnem delu v njih. Ta družbeni pojav se je v tem času nesluteno razmahnil in Cerkev v Zahodni Evropi se je spopadla s problematiko v prvih vrstah. Cerkvena ocena tega dogajanja v Nemčiji, ki je slonela tudi na izkušnjah narodnih dušnih pastirjev, je prva opozarjala na razsežnosti migracij, ki jih država in nevladne ustanove dolgo niso zaznale ali pa marginalizirale, npr. področje ilegalnosti.

> Kar nekaj let ste bili neprestano na poti med Münchnom, Brusljem in Ljubljano, vmes pa še drugje. Ste kdaj ocenili, koliko kilometrov ste že prevozili?

O kilometrih je nespodobno govoriti, ker naše izseljenske razmere nepoznavalci ocenjujejo kot pregrešno zapravljanje časa in denarja. Večjo stopnjo razumevanja uživajo misijonarji v Afriki kot misijonar med rojaki. V ozadju je nevednost, kaj se dogaja s človekom, ki se znajde na cestah tega sveta. Odkar razmere v krajevnih župnijah postajajo vse bolj podobne našim, se dojemanje pastoreale približuje misijonskim izkušnjam.

> Bi vseeno tvegali številko ...? Kolikokrat okrog sveta?

Pregrešno število je 60.

> Vsako leto pridete tudi na Svete Višarje, kjer skupaj z Rafaelovo družbo organizirate romanje treh Slovenij ...

Izseljenci v Evropi lahko rečemo samo Bogu hvala za Svete Višarje in pobudo, ki je rodila vsakoletno vseslovensko romanje k Mariji Kraljici miru in ves ostali program višarskih srečanj za mlade. V tem ima Rafaelova družba velike zasluge.

> Kako so se ta srečanja začela in kakšen pomen imajo danes?

Začelo pa se je precej časa, preden smo uspeli obnoviti delovanje Rafaelove družbe. Izseljenski duhovniki, ki se niso mogli vračati v domovino zaradi komunističnega režima, so si Sv. Višarje izbrali za pogled v domovino in za razgled v vse druge smeri sveta. Mati božja združuje, v svojem naročju potolaži in zagotavlja mogočno priprošnjo. Višarska Marija ve, kako nam gre Slovincem, ker smo ji zvesti

S slovenskimi sodelavci duhovniki na evropski božji njivi pred 15 leti

mного dlje, kot so trajala mnoga enoumja v dolinah pod njeno goro. Mislim, da vsebina in s tem pomen srečanja treh Slovenij še dolgo ne bo izčrpan. Slovenska javnost je zaradi enosmernih medijev preveč izolirana od prostosti duha, ki ga razvija sodobna duhovna razgibanost v pluralni družbi.

> Večkrat duhovno spremljate višarske dneve mladih. Jih še zanima tematika izseljenstva, zamejstva in slovenske identitete?

Višarska srečanja mladih so bila načrtno usmerjena v odrasle mlade ljudi, ki smo jih želeli osvobajati nevednosti o slovenskem življenju zunaj Slovenije in iz utesnjenosti, ki jim jo nudi izobraževalna in medijska struktura v domovini. O izseljencih in zdomcih še danes šola in javna občila ne govorijo sproščeno. Sliko popravljajo predvsem verski mediji, Radio Ognjišče, Družina, revija Ognjišče, Naša luč ...

> Na Višarjah je tudi slovenski dom, imenovan po dr. Lambertu Ehrlichu, ki ga pomagate vzdrževati. Kako je prišlo do te blagodejne in pomembne slovenske navzočnosti na tem romarskem kraju?

V ta projekt je bil zagledan naš sobrat Vinko Žakelj, doma iz Šentjošta. Tudi v naši skupnosti ni našel polnega razumevanja. Ko je umrl, so bile zadeve okrog Ehrlichovega doma pravno zaključene. Končno plačilo kupnine je določil v svoji oporoki. To smo izvedli zapuščinski upravitelji. Dom je v uporabo in oskrbo prevzela Rafaelova družba.

Že vrsto let moderator na romanju treh Slovenij na Sv. Višarje

> Kako si »polnite duhovne baterije«?

Pred Gospodom, njegova milost je silna. Pa v skupnosti sobratov, med verniki, v Cerkvah na Slovenskem in krajevnih Cerkvah, kjer bivam. Veliko lepega je Bog storil povsod.

> Kaj pa telesne?

Zadnji čas so mi povedali skrbniki zdravja, naj pogosteje migriram s stola in avta in grem peš naokrog. Letos si bom privoščil izlet pod Stol na planino Jasenje.

> Mnoge slovenske skupnosti po svetu se starajo. Očitke, da se ne splača zanje vlagati naprov, je slišati tudi med domačimi kolegi. Kako jim odgovarjate?

Če si krstil samo enega, če si spovedal samo enega, če si obhajal mašo s samo enim, če si pripravil na zakramente ... če si poslušal človeka, ki je sam ... in če si še in še iskal pota do človeka, ... se je

splačalo ali se ni, mora presoditi vsak sam zase. Število všečkarjev tu nima velike teže. Odgovoren sem Cerkvah, v njenem imenu govori škof.

> Vam je velikokrat žal, da ste se odločili za to zahtevno poklicno oz. kar življenjsko izbiro?

Ne vem, zakaj naj bi odločitve, storjene v meni možni prostosti, obžaloval? Da niso popolne, sem vedel vnaprej. Med izseljenci in zdomci sem srečal toliko 'naših' ljudi, slovenske in kakšne druge kulturne pripadnosti, da sem vsak dan bolj prepričan, da sem zanje le premalo storil. Pot evangelija je zahtevna, tega ne oporekam. Je pa tudi najbolj polna hvaležnosti, kolikor ji osebno zmoremo biti zvesti. Preko naših moči deluje moč božjega usmiljenja. Cilj je dosegljiv vsakemu laiku in po mojem zaupanju tudi duhovniku. Če si je možno želeti kaj več, naj razloži, kdor zna in ve.

> Pa skleniva z münchensko sedemdesetletnico. Osrednja slovesnost bo 3. oktobra. Kako boste praznovali?

Zahvalna maša bo popoldne ob 16 h v cerkvi sv. Ane, par korakov od župnijskega doma. Sledi spominska slovesnost, kjer bomo skušali predstaviti nekaj ključnih podatkov iz zgodovine naše župnije in dvigniti veselje nad tem, kar je ta skupnost preživela in živi. Obetamo si zastopstvo krajevne škofije in udeležbo škofa Petra, soboškega škofa in narodnega ravnatelja SŠK za pastoralo Slovencev po svetu. Večer bo namenjen prijetnemu druženju v prazničnem vzdušju. Pridite.

RAFAELOVA DRUŽBA

NEDELJA SLOVENCEV PO SVETU

5. julij 2015

DOBRODOŠLI DOMA

4. julij 2015

ROMANJE TREH SLOVENIJ NA SVETE VIŠARJE

2. avgust 2015

VIŠARSKI DNEVI

30. julij – 2. avgust in 28. – 30. december 2015

Izdala: Rafaelova družba, Poljanska c. 2, Ljubljana • Foto in oblikovanje: Klemen Kunaver • Tisk: Grafika Fabjančič
Projekte finančno podpira Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu

27. ROMANJE TREH SLOVENIJ NA SVETE VIŠARJE

V nedeljo, 2. avgusta 2015 se bodo na Svetih Višarjah srečale matična, zamejska in izseljenska Slovenija. Ob 10.30 bomo prisluhnili predavatelju Ivu Jevnikarju, tržaškemu časnikarju in publicistu. Naslov njegovega predavanja se glasi: *70 let po dogajanju, ki je spremenilo vse »tri Slovenije«*. Ob 12.00 bo slovesna sveta maša, ki jo bo skupaj z izseljenskimi duhovniki daroval škof msgr. Alojz Uran. Ob 13.00 bo na ploščadi za cerkvijo kratek kulturni program. Ob letu posvečenega življenja bodo tako mašo kot kulturni program s petjem sooblikovale Marijine sestre.

Dragi rojaki, lepo vabljeni!

Počitnice

Počitnice so čas za **počivanje**, **nabiranje** nove energije in **polnjenje** baterij, kot radi rečemo.

Pričakovanja so zelo različna. Nekaterim zadostuje, če ostanejo doma in vsakodnevno **hitenje** ali **sedenje** za računalnikom zamenjajo za malo več **spanja**, **lenarjenje** ali **posedanje** v senci, **branje** dobre knjige, **poslušanje** priljubljene glasbe, **druženje** s prijatelji, **ukvarjanje** z najljubšim konjičkom ... Drugi se odločijo na primer za **kolesarjenje**, **planinarjenje**, **taborjenje**, **pohajkovanje** sem in tja, **sončenje** in **plavanje** na morju, **uživanje** v toplinah ... Tretji iščejo **doživetja** na **jadraniu**, **križarjenju**, na kakšnem **potovanju** ali pa se odločijo za kak drug način **preživljanja** prostih dni.

Samostalniki iz glagolov

-ati → -anje	-iti → -enje	-eti → -enje	-(s)ti → -enje	-či → -enje	-ti → -tje
plavati ↓ plavanje	družiti (se) ↓ druženje	hiteti ↓ hitenje	plesti ↓ pletanje	striči ↓ striženje	doživeti ↓ doživetje
spati ↓ spanje	buditi ↓ bujenje	sedeti ↓ sedenje	gristi ↓ grizenje		piti ↓ pitje

1. Tvori glagolnike.

poslušati - poslušanje	zvoniti -
pripovedovati -	doživeti -
zdraviti se -	brisati -
dogajati se -	varčevati -

2. Dopolni.

Na plaži smo uživali v _____ (sončiti se) in _____ (plavati).

Sonja je bila na _____ (potovati) po Afriki.

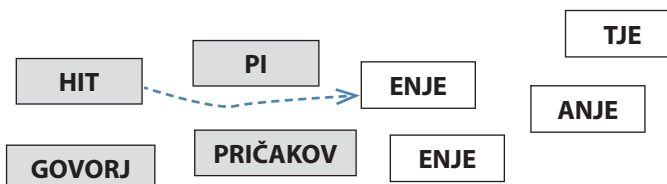
_____ (drsati) je moj najljubši šport.

Iz dvorane se je slišalo glasno _____ (peti).

Janez ne mara družinskih _____ (praznovati).

Špelo je zmotilo _____ (vpiti) otrok.

3. Poveži prvi in zadnji del besede, novo besedo pa pravilno vstavi v spodnje povedi.

Zaradi _____ je bilo delo površno opravljeno.

Prekomerno _____ kave ni priporočljivo.

Zbudilo ga je glasno _____.

Polni _____ smo šli na dopust.

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE:

Poveži sliko in besedo.

REŠITVE:

1. poslušati – poslušanje / pripovedovati – pripovedovanje / zdraviti se – zdravljenje / dogajati se – dogajanje / zvoniti – zvonjenje / doživeti – doživetje / brisati – brisanje / varčevati – varčevanje
2. Na plaži smo uživali v sončenju in plavanju. / Sonja je bila na potovanju po Afriki. / Drsanje je moj najljubši šport. / Iz dvorane se je slišalo glasno petje. / Janez ne mara družinskih praznovanj. / Špelo je zmotilo vpitje otrok.
3. Zaradi hitenja je bilo delo površno opravljeno. / Prekomerno pitje kave ni priporočljivo. / Zbudilo ga je glasno govorjenje. / Polni pričakovanj smo šli na dopust.

VITRAJI – slikanje s svetlobo

V srednjeveških in vse pogosteje tudi modernih sakralnih in profanih prostorih se velikokrat srečujemo z barvnimi okni ali vitraji. Njihov nastanek, še bolj pa njihova vsebina je za nas pogosto prevelika skrivnost, da bi na mestu samem, kjer si stvaritev ogledujemo, sploh utegnili razmišljati kaj več o tem.

Barvna okna – vitraji so kot umetnostna zvrst edinstvena ravno zaradi svojevrstne zveze med barvo, steklom in svetlobo. Na barvni površini, ki je po navadi razdeljena na več manjših polj, se na svojevr-

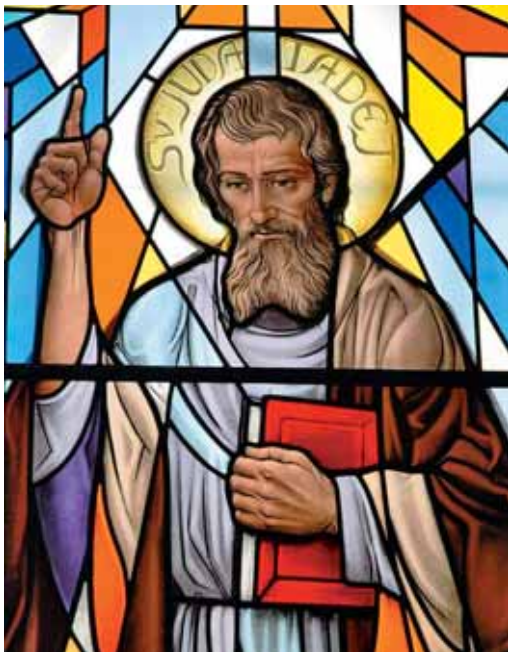
sten način ob siju svetlobe začuti barva. Šele svetloba pa barvo oživi in prav zaradi tega je vitraj v temi brez življenja. V bistvu je to neke vrste dinamična zvrst umetnosti, ki živi le z dnevno svetlobo. In prav tako barvno okno obstaja in se spreminja le v odnosu s svetlobo; spreminja pa se tudi glede na dnevni in letni čas ter vreme. Za najstarejše in hkrati zelo kakovostne vitraje se omenjajo okna iz katedrale v Augsburgu v Nemčiji, ki so nastala okoli leta 1132.

V Sloveniji ni bilo o srednjeveški zgodovini vitrajev napisano nobeno pomembnejše delo. Najbrž pa bi barvna okna lahko našli v marsikateri srednjeveški cerkvi, vendar so se na žalost iz tega obdobja ohranili le fragmenti. Na *Bregu pri Preddvoru* sta v 15. st. na steni tristranskega zaključka prezbi-

Stane Kregar, Vstali Kristus, Koseze v Ljubljani

terija nastala dva vitraja, ki pa sta bila žal ukradena. Okni sta bili zelo ozki, šilasti, brez krogovičja in delitve. V levem kotu zgoraj je bil upodobljen Križani na okleščanih deblih, levo in desno pa Ja-

Marko Jerman, sv. Juda Tadej

nez Krstnik in Marija. Spodaj sta stali sv. Neža in sv. Barbara. Desno okno je kazalo sedečo skupino Ane Samotretje, pod njo pa sv. Katarino ter sv. Dorotejo.

V cerkvi v *Lomu pri Trziču* so za oltarjem sv. Katarine še danes vidni gotski stebri, ki so vodili v križni gotski obok, ter šilasto zaključeno kamnito okno, v katerem je bil prvotno gotski vitraj sv. Katarine z mečem in kolesom. Danes ga zaradi visoke starosti hranijo v stiškem Verskem muzeju, saj je hkrati edinstveni gotski vitraj iz tega časa v Sloveniji. Njegova kopija pa je vgrajena v okno zvonika. Vitraj je sicer nastal, ko so zidali prvotno cerkev, torej okrog leta 1450, zato je tudi velike zgodovinske in umetniške vrednosti.

Iz cerkve v *Gostečah* pri Škofji Loki sta prišli v arhiv dve okrogli gotski barvni stekli, ki predstavljata ostanek barvnega okna: vdeleni sta bili verjetno v krogovični vrh glavnega okna v zaključku prezbiterija. Vsaka kaže podobo škofa s pastoralom in odprto knjigo. V epistelskem oknu prezbiterija rotunde pri sv. Janezu na *Spodnji Muti* pa

je bil do leta 1941 upodobljen škof v ornatu pod baldahinom. Slog je ustrezal zgodnjegotski dobi in najverjetneje je okno nastalo hkrati s poslikavo rotunde v drugi četrtini 14. stoletja.

Vedno je bilo veliko dvomov o izvoru izdelave vitrajev. Pa vendar imajo vitraji svoje korenine izključno v krščanski umetnosti, saj v predkrščanskem obdobju nikjer ne zasledimo svetišča z barvnimi okni. Predhodniki vitrajev so mozaiki in izdelki iz emajla. Prve izdelovalce barvnih oken pa je navdihovalo predvsem Sveto pismo – še posebej tisti prizori, ki so bili poudarjeni pri bogoslužju, molitvah ter pridigah.

Danes pri dokaj svobodni izbiri opreme ter krasitvi sakralnih interierjev velikokrat naletimo na zelo »raznolike steklene dodatke«. Pri opremljanju prostorov pa je treba najprej razumeti bistveno vlogo, ki jo ubirajo barvni toni, svetloba ter sence, saj prav ti dajejo vitraju svojo moč in trdnost. Pri barvnih oknih mora umetnik ukrotiti mogočno silo dnevnih luči in jo čim bolj usmeriti v svoje delo. Temu bi lahko upravičeno rekli, da mora slikati »s svetlobo«.

SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM

Premisleki

Ugledni Slovenci o poimenovanju kamniške knjižnice po Francetu Balantiču

Podpisnice in podpisniki pričujoče izjave pozdravljamo pogum občinskih oblasti in občinskega sveta v Kamniku in Komendi, s katerim so Matični knjižnici Kamnik namenili ime svojega rojaka, pesnika Franceta Balantiča. Da je ob tem samoumevnem civilizacijskem koraku sploh potrebno govoriti o pogumu, je pač posledica »folklornih« posebnosti prostora, v katerem živimo. V isto »folkloro« sodijo tudi s cela nesorazmerni žolčni odzivi na poimenovanje. Navsezadnje se podpisnice in podpisniki boleče zavedamo, da bo celo našo izjavo javnost neizogibno umestila v značilno »folklorno« ozračje. Zakaj se torej oglašamo? Menimo, da se moramo v prvi vrsti oglasiti zaradi nevdržnosti stanja, v katerem so ključni do pripuščenja posameznikov in pojavov v javni spomin slovenske skupnosti še vedno pridržani tistim, ki so nad omenjenim javnim spominom gospodovali vse obdobje po drugi svetovni vojni.

Že na prvi pogled je nelogično, zakaj naj bi pesnik France Balantič ne imel pravice do vstopa v javni spomin skupnosti, iz katere je izšel, in zakaj naj bi počastitve njegovega pomena za narodovo kulturo ostale omejene zgolj na zasebno raven. Posebno žalostno je, ker se s takim odnosom obnavlja kalvarija njegovih svojcev, ki desetletja niso smeli žalovati za svojim sinom in bratom in trpeli različna zasramovanja. Ponavljanje omenjene kalvarije je nedopustno in skrajno sprevrženo.

Da je Balantičev pesniški opus vtisnil slovenski besedni umetnosti 20. stoletja neizbrisni pečat, so literarni in kulturni krogi že zdavnaj sprejeli kot nesporno dejstvo. Med vrsticami je bilo slednje priznано že globoko v časih komunističnega enoumja. Njegove pesmi so bile, sicer po kapljicah, pripuščene v šolska berila, o njem so se lahko Slovenke in Slovenci poučili iz reprezentativnih pregledov slovenske književnosti, in če ob koncu šestdesetih let dvajsetega stoletja v matični domovini še ni mogel iziti izbor iz njegovega dela, je luč sveta

vendarle ugledal kar nekaj let pred demokratično odjugo v Sloveniji. Da s Francetom Balantičem umira velik pesnik in pomemben predstavnik sodobne kulture, so se očitno zavedali

celo vsaj nekateri izmed njegovih krvnikov v Grahovem, kakor znova vsaj med vrsticami priča kanočni, spet v šolska berila polpreteklosti pripuščeni zapis Matevža Haceta v *Komisarjevih zapiskih*.

Če je tako, sploh ni potrebno izpeljevati ugotovitve, da je mladi pesnik s svojim delom vtkan v osrednji tok slovenske kulture, v tok, ki povezuje vse slovensko občestvo. Poimenovati javno ustanovo po Francetu Balantiču pomeni torej prav toliko, kot če jo poimenujemo po Antonu Tomažu Linhartu, Josipu Jurčiču, Josipini Turnograjski, Simonu Gregorčiču, Janku Kersniku, Lili Novy ali Janezu Menartu, če navržemo zgolj nekaj imen, ki nam brez pravega reda pridejo na misel. /.../

Še enkrat poudarjamo: absurdno poigravanje z mislijo, da je bil Balantič, da so bili številni drugi uporniki zoper revolucijo sokrivi in celo sosterilci zlasti nemškega kulturnega pogroma nad Slovenci, ki se je med drugim odrazil v barbarskem uničenju velikanskega števila knjig, nima nič opraviti z razmerami na Slovenskem med drugo svetovno vojno, pač pa služi samo podaljševanju neke, za razmeroma ozek krog rentnikov zelo donosne iluzije. Skoraj bi lahko domnevali, da je za ponavljanjem tako absurdnih trditev slaba vest zaradi tega, ker so se z barbarskim pošiljanjem že natisnjene Balantičeve zbirke *Muževna steblika* v Vevče leta 1966 povojni oblastniki sami grobo pregrešili zoper pesnika in slovensko knjigo.

Javna uvrstitev pesnika Franceta Balantiča v osrednji kulturni tok naše skupnosti je pomemben korak k normalizaciji slovenske družbe ter pomeni sprejemanje celotnega spektra slovenskega kulturnega izročila, ne le enega njegovega dela.

Zavedamo se, da je slovo od mitov vedno boleče. Zato štejemo dejanje poimenovanja kamniške knjižnice po pesniku Francetu Balantiču za pogumno in tako rekoč za zdravilno. /.../ V tem smislu

naslavljam o na vso slovensko javnost prošnjo za pomoč pri nujnem odpiranju in prečiščevanju javnega spomina, čeprav bo šlo za dolgotrajen in naporen proces za družbo in posameznike. Ravno lik mladega poeta, ki je moral prehoditi vso grozljivo pot skozi najgloblji slovenski labirint dvajsetega stoletja, nam je lahko spodbuda zanj.

akademik dr. Kajetan Gantar

akademik Niko Grafenauer

akademik dr. Janko Kos

akademik Alojz Rebula

akademik Zorko Simičič

akademik dr. Primož Simoniti
in vrsta drugih uglednih podpisnikov

Novice

ODLIKOVANJA PREDSEDNIKA RS: Slovenski predsednik Borut Pahor je na posebni slovesnosti v predsedniški palači v Ljubljani podelil državna odlikovanja: koroška pesnica in pisateljica Maja Haderlap je prejela red za zasluge »za izjemen literarni prispevek k umestitvi manjšinske in identitetne problematike v avstrijski, širši nemško govoreči in srednjeevropski prostor«. Dobitnik srebrnega reda za zasluge na civilnem področju je bil oblikovalec in slikar Matjaž Vipotnik, posthumno pa je »za izjemen prispevek k podobi slovenske umetnosti druge polovice 20. stoletja in njeni prepoznavnosti v mednarodnem prostoru« predsednik države odlikoval letos umrlega slikarja, ilustratorja in grafika Jožeta Ciuho.

PRODAJA TELEKOMA: Najbolj odmevna »nadaljevanka« v Sloveniji se dogaja v zvezi s prodajo Telekomu. Odloča se o edini zavezujoči ponudbi, ki jo je za okrog tričetrtinski delež v največjem slovenskem telekomunikacijskem operaterju oddal Britanski zasebni naložbeni sklad Cinven. Levičarski skrajneži proti normalizaciji gospodarstva prirejajo demonstracije in medijske pogrome, njihovi ideološki somišljeniki na odgovornih mestih pa s prodajo uspešno zavlačujejo. Tako podjetje še naprej izčrpavajo, vrednost mu vztrajno pada, ugled pa izgublja tudi celotna država.

Kdor ni z nami, je proti nam

☛ Stane GRANDA

Majsko-junijski dnevi so v Sloveniji predvsem v znamenju 70-letnice največjega zločina nad Slovenci: poveljnih pobojev. Grozljivost tega dogodka je toliko večja, ker so zločin storili Slovenci, ne tujci. Nenadkriljivost zločina je v tem, ker poboji niso bili rezultat vojne ali maščevanja, ampak načrtnega dela komunistične oblasti za prevzem in utrditev oblasti in bi se zgodili ne glede na dogajanje med vojno.

Problem niso nekdanji borci, ti so večinoma pokojni, ampak borčevska organizacija, ki jo večinoma sestavljajo ljudje, rojeni po koncu druge svetovne vojne, vodijo pa taki iz vrst nekdanje komunistične partije in tajne policije. Njim se še vedno kolca po nekdanji oblasti, ko je bilo vse odvisno od članstva v edini stranki. Center odpora je v krogu ljubljanskega župana, kar več kot o njem pove o tistih, ki so ga v slovenski prestolnici postavili na oblast: Milan Kučan & Comp.

Številnim Slovincem situacija doma ni jasna, ker ne poznajo komunističnega mišljenja in dela. Na videz je dokaj simpatičen, saj se zavzema za delavce in zahteva socialno pravičnost. Komunistični režim sloni na zlorabi človekove želje po človeka vrednem življenju, kraji tujega premoženja, laži in manipuliranju, ki posameznika v imenu srečne prihodnosti, ko bo vsak delal, kolikor zmore, dobil pa po svojih potrebah, prisiljuje, da vse potrpi in je vsak dan revnejši.

Če verjamemo, da je vera milost, jim nevere ne moremo očitati. Danes katoličani v številnih nekdanj popolnoma katoliških deželah nismo več v

večini. Živimo z drugačnimi. Komunistem je taktično, taktika mu je namreč vse, pripravljen živeti z drugimi in drugačnimi, dokler so številčno šibki, po vplivu pa nepomembni. Celo podpirati jih je pripravljen proti katoličanom. Včasih so bili v Sloveniji to protestanti, sedaj so muslimani. Kučan & Comp. so se korporativno zavzeli za monumentalni islamski verski center v Ljubljani, številna slovenska mesta pa desetletja čakajo na prostor za katoliško cerkev ali pa ji dodelijo tak prostor, da cerkve, zlasti starejšim, skoraj ni mogoče obiskovati.

”

Kučan & Comp. so se korporativno zavzeli za monumentalni islamski verski center v Ljubljani, številna slovenska mesta pa desetletja čakajo na prostor za katoliško cerkev ali pa zanjo dodelijo prostor, da je, zlasti starejšim, skoraj ni mogoče obiskovati.

ska mesta pa desetletja čakajo na prostor za katoliško cerkev ali pa ji dodelijo tak prostor, da cerkve, zlasti starejšim, skoraj ni mogoče obiskovati.

Nestrpnost, kdor ni z nami, je proti nam, trenutno najbolj čuti del aktualne vlade, ki želi prodati slabo stoječa nekdanja državna podjetja tujcem. S tem bi komunisti izgubili enega izmed vzvodov oblasti, saj tujcev ne bodo mogli obvladovati niti se jih ti ne bodo bali. Zato vpregajo vse sile, da do tega ne bi prišlo. Izkoriščajo tudi dejstvo, da so v vladi. Njihov obrambni minister je moral odstopiti, ker je proti prodaji vpregel celo vojaško obveščevalno službo. »Slabo banko«, državno podjetje, ki slaba podjetja prodaja, razglašajo kar za tujo. Zanj so, ker manjka domačih strokovnjakov, morali zaposliti nekega strokovnjaka iz Skandinavije. Ljudi strašijo, da bodo vse slovensko premoženje kupili »tujci« in bomo Slovenci »hlapci« v nekdanjih lastnih podjetjih. Če je ta kupec nek njihov »tovariš« iz Srbije ali Hrvaške, so kar tiho. Ljudi zopet strašijo z Nemci. Zato nemški Telekom ni hotel kupiti slovenskega, kar bi bilo verjetno najboljše. Skratka, ljudi strašijo in mnogi jim nasedajo, ker niso razgledani. Preveč so še prepojeni z nekdanjo politično propagando, ki je poznala samo »naše« in sovražnike. Spomnite se filmov iz otroških let, ki so nas prepričevali, kako nam hočejo Amerikanci uničiti krompir s koloradskim hroščem in so ljudje celo noč stražili krompirišča. V šolah pa smo pili njihovo mleko, jedli sir in kruh, ki so nam ga pošiljali preko UNRE. Sedaj delajo praktično isto, samo na drug način. Številni izseljenci, ki so se hoteli vrniti in odpreti podjetja, vedo, kakšne težave so imeli, ker niso bili »naši«. Ne ker niso bili Slovenci, ampak ker niso bili naklonjeni komunistom. Še zlasti so to čutili nekateri slovenski Argentinci, ki so se vrnili domov.

Obračunavanje s totalitarnim komunizmom, ki je v Sloveniji najmočnejši od nekdanjih komunističnih držav, ni boj z ateisti, ampak prizadevanje za normalno evropsko družbo.

70. OBLETNICA KONCA DRUGE SVETOVNE VOJNE. Spomin na poveljne poboje v središču Ljubljane. V soboto, 30. maja, se je v organizaciji Nove Slovenske zaveze na ljubljanskem Kongresnem trgu zbralo več kot tisoč ljudi, ki so širšo slovensko javnost želeli spomniti, da je zadnjo soboto v maju 1945 prav na tem mestu množica slišala govor jugoslovanskega diktatorja Tita in njegovo napoved genocida, ki je nato Slovenijo spremenil v največje morišče v Evropi. Na shod so predstavniki 168 župnij, v katerih so postavljene farne spominske plošče, prinesli križe, na katerih je bilo napisano ime župnije in število žrtev iz posamezne župnije. Na ta način so počastili spomin na tragične žrtve in tudi vidno spomnili na nedoumljivo razsežnost nasilja, ki dostojnega epiloga še danes ni dočakalo. Zbrano množico na Kongresnem trgu je nagovoril predsednik Nove Slovenske zaveze Peter Sušnik, spominske križe z imeni župnij in številom žrtev pa je blagoslovil ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik.

Spravna slovesnost v božjepotnem središču na Zaplazu: Obletnice konca druge svetovne vojne so se v soboto, 30. maja, spomnili tudi v novomeški škofiji. Ob praznovanju godu blaženega Alojzija Grozdeta, ki je tudi priprošnjik za spravo v našem narodu, so pripravili spravno slovesnost v božjepotnem središču na Zaplazu. Vrhunec dogodka je bila dopoldanska sveta maša, ki jo je daroval novomeški škof in predsednik Slovenske škofovske konference Andrej Glavan. Po maši so blagoslovili spominsko obeležje: betonski križ in kamnito posodo pod njim.

Spominska slovesnost ob 70-letnici pobojev v Hudi jami: Društvo za urejanje zamolčanih grobišč je pri rovu svete Barbare v Hudi jami pripravilo spominsko slovesnost z mašo ob 70. obletnici poveljnih pobojev na tem območju, ki predstavljajo eno največjih tragedij slovenskega naroda. Mašo so skupaj vodili celjski škof Stanislav Lipovšek, hrvaški škof Mile Bogovič in prior Edmund Rudolf Wagenhofer. Osrednja govornica na slovesnosti po maši je bila predsednica parlamentarne komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti Eva Irgl.

Spominska slovesnost v Kočevskem rogu: V nedeljo, 14. junija, je bila pred kapelo Božjega usmiljenja ob breznu pod Krenom v Kočevskem rogu spominska slovesnost s sveto mašo za pobite domobrnce in ostale žrtve revolucionarnega nasilja. Somaševanje je vodil beograjski nadškof metropolit Stanislav Hočevar. Že večer prej so mladi v sodelovanju z župnijo Kočevje pripravili celonočno molitveno bdenje. Venec so ob rob brezna položili predsednik republike Borut Pahor, predstavniki Nove Slovenske zaveze ter strank SDS, NSi in SLS. Osrednji govornik na slovesnosti je bil direktor Družine Tone Rode. Slovesnost sta organizirali Nova Slovenska zaveza in župnija Kočevje.

MADŽARSKI ZLATI KRIŽ ZA ZASLUGE: Madžarska vlada je upokojenemu mariborskemu pomožnemu škofu Jožefu Smeju podelila državno odlikovanje »madžarski zlati križ za zasluge«, saj je v slovenščino prevedel več klasičnih del madžarske književnosti. Kot je ob podelitvi zlatega križa za zasluge povedala veleposlanica Madžarske v Republiki Sloveniji Szilágyine Bátorfi Edit, je škof Smej eden tistih Slovencev, ki gradi most z Madžari.

KATSTIK: Na god sv. Antona Padovanskega, zavetnika zaljubljenec, zaročencev in poročenih, je v Sloveniji začel delovati spletni portal KatStik. Na njem se bodo srečevali samski katoličani, ki si želijo najti moža oziroma ženo, se poročiti in ustvariti družino. Ideja se je rodila v Avstriji, kjer so prav tako 13. junija pred desetimi leti ustvarili portal KatTreff, deloval je tudi v Švici in Nemčiji, lani pa so se pridružile še Hrvaška, Litva, Latvija, Češka, Slovaška in Madžarska.

PROJEKT NOVE MEDIJSKE HIŠE: Obetajo se spremembe na področju avdi-ovizualnih medijev. Predsednik SDS Janez Janša je napovedal projekt nove medijske hiše. V obdobju od 1. septembra do 15. oktobra naj bi se za projekt zbiralo sredstva za prvi dve leti njegovega delovanja. Medijska hiša bo vključevala še radijsko postajo in spletni portal. Formalni okvir tega projekta pa bo delniška družba.

ŠPORT

Slovenska nogometna reprezentanca je na kvalifikacijski tekmi za Euro 2016 v Stožicah s 3 : 2 izgubila proti Angliji. Slovenci so bili sicer blizu zgodovinskega podviga, toda Angleži so bili na koncu vendarle boljši. Slovenija po šestih krogih kvalifikacij za Euro 2016 zaseda tretje mesto v skupini E in s tremi točkami zaostanka za Švico. Jesenski del kvalifikacij bo odločilen za nastop na evropskem prvenstvu 2016 v Franciji.

Slovenska moška roketna reprezentanca si je v slovaškem Prešovu priigrala zanesljivo zmago, kjer je s 26 : 20 premagala domačo ekipo. S tem si je reprezentanca predčasno priborila jubilejni deseti nastop na evropskem prvenstvu v začetku prihodnjega leta na Poljskem. Švedi so

namreč močno premagali Latvijce in jih s tem izločili iz boja za drugo mesto.

Moška odbojcarska reprezentanca se je uvrstila na evropsko prvenstvo, ki bo oktobra v Bolgariji in Italiji. Slovenija bo igrala v skupini C skupaj s svetovno prvakinjo Poljsko, Belorusijo in Belgijo.

Slovenski kanuist Benjamin Savšek je na prvenstvu v slalomu na divjih vodah v Nemčiji osvojil naslov evropskega prvaka.

Veslač Rajko Hrvat je na evropskem prvenstvu v Poznanju na Poljskem osvojil bronasto medaljo med lahкими skifisti.

Slovenska rekorderka v metu kopja Martina Ratej je na atletski diamantni ligi v Oslu osvojila četrto mesto (62,59 m). Z izraelskim rekordom je zmagala Marharyta Dorozhon (64,56 m) pred Južnoafričanko Sunette Viljoen (64,36) in Čehinjo Barboro Špotakovo (64,10 m).

Slovenska nogometna reprezentanca do 21 let je na prvi kvalifikacijski tekmi za evropsko prvenstvo 2017 v Ajdovščini premagala Andoro s 4 : 0. Na naslednji tekmi se bodo mladi nogometaši pomerili z Litvo in Italijo.

ŽUPNIJE

ANGLIJA

LONDON

Na drugo nedeljo v maju (10. maja) ali na 6. velikonočno nedeljo ob 4. uri popoldne je bila slovenska maša v kapeli »Našega doma«. Sv. mašo je daroval župnik S. Cikanek. Kljub majhnemu številu rojakov smo lepo in ubrano peli naše lepe velikonočne pesmi. Še posebno pa smo z velikim občutkom ljubezni do Marije zapeli tudi nam vsem priljubljeno pesem »Spet kliče nas venčani maj«. Mesec maj je vendar čas nam vsem ljubih šmarnic.

Tudi binkošti na četrto nedeljo v mesecu maju (24. maja), ko je bila slovenska maša v kapeli Doma, smo lepo obhajali. Na binkoštno nedeljo je bila slovesna sv. maša v naši kapeli ob 11. uri dopoldne.

Tudi praznik sv. Rešnjega telesa in krvi smo slovesno obhajali v kapeli Doma. Samo telovske procesije ni bilo. Udeležili se je bomo v eni od župnij naše dekanije Lambeth.

»Pepina zgodba« je tudi tokrat na tradicionalni, a zelo prestižni razstavi cvetja in vrtov (»Chelsea Flowers and Gardens Show«) v Londonu prejela zlato-srebrno (»gilded silver«) medaljo.

Inž. agronom **Borut Benedejčič** iz Škrbine pri Komnu in **Tanja Godnič** iz Pliskovice na Krasu sta že dolgoletna znanca in prijatelja »Našega doma« v Londonu. Pri nas sta živela leta 2005, ko je Borut delal in praktical pri urejanju londonskih parkov in privatnih vrtov. Dobra in nadvse ljubezniva ter izredno inteligentna in razgledana Tanja je za Boruta tu-

kaj gospodinjala in skrbela še za polno drugih stvari.

Prijetno sem bil presenečen, ko sta me pred šestimi leti ljubeznivo povabila, naj ju obiščem in si ogledam njun »Pepin kraški vrt« na tradicionalni in prav tako prestižni razstavi vrtov in cvetja na Hampton Court v Londonu, za katerega je Borut prejel tudi zelo prestižno zlato medaljo.

Leta 2012, pred tremi leti, sta postavila na še bolj prestižni razstavi cvetja in vrtov v londonskem Chelseaju »Pepino zgodbo – Pepa's story« kraški vrt: kamnito pastirsko hišico (zavetje pastirjem ob nevihti ali sončni pripeki), kamnito pečko, mizo s stoli in klopco. Zasadila sta skoraj 50 kraških rožic in rastlin ter kar nekaj za kras tipičnih dreves. Razstavni vrt sta začela sestavljati in urejati že 10. maja in je nato bil na razstavi za ogled od ponedeljka, 21. maja, pa do sobote, 26. maja 2012. Na otvoritev je prišla tudi kraljica, ki prav v tem času praznuje svoj diamantni jubilej, odkar je na prestolu. Borutov in Tanjin kraški vrt je požel vrhunski uspeh in prejel zlato-srebrno medaljo.

Letos pa sta zopet na »Chelsea flower show«, med 18. in 23. majem 2015, prikazala »kraški vodnjak« v

Borut ob svojem kraškem vrtu v Chelseaja

zelo izvorni obliki, saj sta zanj, kot leta 2012 za kraški pastirski motiv, zopet prejela prestižno zlato-srebrno medaljo.

Vsekakor sta Borut in Tanja tudi tokrat naredila v Londonu veliko promocijo Slovenije in poskrbela za njeno še večjo prepoznavnost v svetu – hkrati pa tudi za prepoznavnost čudovitega slovenskega Krasa.

Iz srca jima vsi slovenski londonski prijatelji in znanci čestitam in želimo še polno podobnih nadaljnjih uspehov.

V večnost je odšel naš rojak Julijan (Pavlin) Paulin iz Somerseteta

V začetku meseca maja (8. maja) je Julijanova vdova, gospa J. Paulin (verjetno po rodu Poljakinja), obvestila londonskega župnika za Slovence v Veliki Britaniji, da je njen mož Slovenec odšel v večnost 21. aprila 2015. Namen tega sporočila je bila odpoved »Naše luči«, ki jo je že več let prejemal.

Borut Benedejčič, zlati medaljist za Pepin kraški vrt na razstavi v Hampton Court (London) leta 2009. Na sliki s Tanjo Godnič in župnikom S. Cikanekom.

Župnik S. Cikanek ga je sicer poznal z nekega srečanja v Walesu, a kaj več od tega srečanja o Julijanu Pavlinu ne ve. Bil je verjetno doma iz okolice Litije ali Šmartnega pri Litiji. Če kdo iz tiste oklice ve kaj več o tem rojaku, bomo hvaležni za njegov spomin nanj. Verjetno je odšel v večnost med kakim 85. in 90. letom starosti.

V kapeli »Našega doma« se ga spominjamo v naših molitvah in zlasti pri sv. maši, ki se tukaj daruje vsak dan.

Z rednimi mašami v kapeli Doma za slovenske rojake iz Londona in okolice pričenjamo, po kratkem presledku v mesecih juliju in avgustu, zopet na drugo nedeljo v septembru (13. septembra 2015) ob 4. uri popoldne. Lepo vabljeni!

S. Cikanek

Pepin kraški vodnjak, Chelsea Flower Show

AVSTRIJA

GRADEC

V soboto, 30. maja, ob 15. uri je bila naša slovenska cerkvena skupnost Marija Pomagaj v Gradcu kot vsako leto povabljen na praznovanje šmarnic v Schweinz pri Gradcu. Gospod Edi Harnik in njegova žena Nada sta nas povabila, da pri njihovi čudoviti kapelici proslavimo kraljico majnika, Marijo.

Skupaj z našo slovensko skupino se je zbralo kar čez sedemdeset ljudi (tako so mi sporočili, saj zaradi bolezni nisem mogla biti prisotna). Obredu slavnostnih šmarnic, ki jih je bral naš pater mag. Jože Lampret, so se nam pridružili tamkajšnji farani. Patra so spremljali v nemščini in slovenščini. Po obredu šmarnic sta Edi in Nada vse prisotne presenetila z izvrstno jedajo in pijačo. Pripravila sta nič manj kot 80 kg težkega odojka, ki je bil tako okusen, da so ga gostje kar hitro pohrustali. Tudi posebno glasbo sta naročila, čeprav je Edi odličен godec.

Ampak ta dan sta želela gostom ponuditi vse naj naj.

Zahvaljujem se jima v imenu nas vseh za posebno bogato in prisrčno pogostitev.

Mesec majnik smo v nedeljo, 31. maja, zaključili še z enim presenečenjem. Cerkev Marija Pomagaj (Mariahilf) je na ta dan namreč praznovala 404. obletnico svojega obstoja in naša skupnost se je pridružila praznovanju.

V ta namen so sv. mašo darovali pater mag. Petru Farcas OFM, naš pater mag. Jože Lampret OFM in župnik iz župnije Don Bosco pater Helmut Rodosek. Tudi mi smo sodelovali s petjem in molitvijo in zaključili s pesmijo »Spet kliče nas venčani maj«.

Kotel z bogračem je bil hitro prazen.

Že v cerkvi smo občutili posebno praznično vzdušje, ki se je po slavni sveti maši nadaljevalo na križnem hodniku in tudi tukaj presenečenjem ni bilo ne konca ne kraja. Tu je bil otroški kotiček, ritmična skupina in srečelov. Za vsakega se je našlo kaj. Gospodinje fare Mariahilf so pripravile kolače in kavo. Tudi dobrega vina ni manjkalo. Za izvrsten topel obrok pa je poskrbela naša slovenska cerkvena skupnost. Gospod Stanko Kunstek je pripravil kotel »bograča« (golaž iz več vrst mesa, krompirja, začimb itd.). Da bi poskusili še nekaj sladkega, je poskrbel tudi za gibancico. Gospe iz naše slovenske cerkvene skupnosti so mu pridno pomagale.

Vsi so bili navdušeni nad bogračem (80 litrov), tako da je bil kotel kmalu prazen. Seveda je vse to bilo naprodaj, saj je bil del dobička namenjen v dobrodelni namen, namreč za prenovo križnega hodnika cerkve Marija Pomagaj (Mariahilf).

Tako smo ob petju, molitvi, glasbi, veselju in dobrodelnosti zaključili Marijin mesec maj.

Mag. Ivanka Gruber

Šmarnice pri Ediju in Nadi v Schweinzu

Tudi naša slovenska skupnost je spremljala sv. mašo s petjem.

Veselo praznovanje po sv. maši v križnem hodniku

BENELUKS

BRUSELJ

Mesec maj in junij sta bogata, ne le ker se narava preobleče v barve rož, cvetov, čih grmov in košatih dreves, ampak tudi po bogatem verskem izročilu, ki smo ga Slovenci znali prav posebej ovrednotiti: mesec maj je Marijin mesec, junij je v znamenju evharistije, praznika sv. Rešnjega telesa in krvi, prvega svetega obhajila in praznika prvakov apostolov, sv. Petra in Pavla, duhovniških posvečenj. Vse to smo v slovenskih skupnostih v Beneluxu lepo in doživeto praznovali.

Marijin mesec maj in šmarnice v Luksemburgu in Bruslju. Na tretjo soboto v mesecu se redno sreča

slovenska skupnost v Luksemburgu. 16. maja smo se dobili ob štirih popoldne za pripravo maše. Šmarnice smo imeli na vrtu, za kapelo Kristusa kralja. Praznično je zadonela pesem Spet kliče nas venčani maj. Prebrali smo šmarnično razmišljanje, ki je navzoče zelo nagovorilo, tudi otroci so z zanimanjem prisluhli in sodelovali. V procesiji smo v kapelo nesli ikono Bogorodice in nadaljevali s sveto mašo. Med pesmijo Daj mi roko, moj brat, smo se v krogu prijeli za roke in doživeli lepoto in blagoslov skupnosti, ki je zbrana v Jezusovem imenu. Vse nedelje v mesecu maju smo v Bruslju nedeljsko evharistično srečanje začeli s šmarnično pobožnostjo na vrtu Slovenskega

pastoralnega centra, v procesiji z ikono Marije Bogorodice smo ob prepevanju šmarničnih pesmi odšli v hišno kapelo in tam nadaljevali s

sveto mašo. Marijin mesec maj je še bolj povezal člane naše mlade skupnosti v Bruslju, dal nam je novega zagona in poleta. Hvala Mariji, ki nas

V krogu okrog oltarja pri nedeljski maši v kapeli SPC

Priprava na šmarnično pobožnost in sveto mašo v Luksemburgu

kot dobra mati vodi k Jezusu in je zato tudi mati Cerkve.

Priprava na prvo sveto obhajilo v Bruslju in Haagu na Nizozemskem.

V Bruslju imamo letos tri prvoobhajance. Na prvo sveto obhajilo se pripravljamo skupaj z njihovimi družinami. Prvič smo se dobili v soboto, 9. maja. Otroci in njihovi starši so v ustvarjalnih delavnicah spoznavali pomen Jezusove navčnosti v zakramentu svete evharistije. Dan smo zaključili s sveto mašo. Drugo srečanje je bilo v nedeljo, 17. maja, potekalo je v popoldanskih urah, ob šestih smo ga zaključili s sveto mašo. Tretjo pripravo za prvoobhajance in njihove družine smo imeli v nedeljo, 14. junija. Prvo sveto obhajilo smo imeli na slovenski družinski dan, v nedeljo, 21. junija. Praznik smo obogatili s skupnim kosilom, piknikom na vrtu Slovenskega pastoralnega centra. V Haagu na Nizozemskem smo imeli slovensko mašo v soboto, 6. junija. Pripravili smo jo s poudarkom na družini. Ob sliki Jezusa, ki

sprejema družino, so otroci narisali Jezusa, ki sprejema njihove družine. Še posebej smo v ospredje postavili dvojčici Ano in Kristino, ki sta opravili prvo sveto spoved, naslednji dan, v nedeljo, 7. junija, sta prvič prejeli Jezusa v nizozemski župniji blizu Haaga. Mama Teja je v tej župniji, kjer stanujejo, tudi katehistinja, pomagala je pripraviti skupino prvoobhajancev. Želela je, da dvojčici opravita tudi sveto spoved, kar ni več v navadi na Nizozemskem, zato se je obrnila name za pripravo in nato za sveto spoved. Metka Murko z možem Keimpom, nosilni steber slovenske skupnosti v Haagu, se je naslednji dan udeležila prvoobhajilnega slavlja. Po elektronski pošti mi je takole napisala: »Obhajilo Anne in Kristine je bilo čudovito. Imajo črne ga duhovnika. Nizozemska je postala misijonska dežela. Pred sto leti je bil baje vsak deveti misijonar na svetu Nizozemec. Sedanji župnik iz Afrike je dober pridigar. Najprej se je staršem zahvalil za zaupanje, potem pa jih je povabil, da otroke pripeljejo tudi po

drugo, tretje, četrto ... tisoče obhajilo. Med prvoobhajanci sta tudi dva begunska fantiča iz Sirije. Teja je celo družino, z babico vred, povabila na kosilo.« Vesel sem bil tega dopisa, rekel sem si: Poglej, čudeži se še dogajajo, čeprav se svet spreminja (ne le na Nizozemskem, v glavnem po vsej Evropi) in mi v njem, kot so rekli že stari Rimljani.

Binškošno romanje v Marijino romarsko cerkev v Heppenertu.

Na binškošno ponedeljek, 25. maja, je potekalo tradicionalno binškošno romanje. Tudi letos je bil cilj romanja lepa Marijina cerkev v Heppennertu na Flamskem, nedaleč od Eisdna, kjer je sedež slovenske misije v belgijskem in nizozemskem Limburgu. Med mašo smo z zborom Slomšek prepevali Marijine pesmi. Ta dan smo obhajali tudi Marijin praznik, praznik Marije, matere Cerkve. Na koncu svete maše smo zapeli še litanije in prejeli blagoslov z Najsvetejšim. Ko smo odhajali iz cerkve za skupinsko fotografijo, me je nagovoril flamsko govoreči mož in mi rekel, da pri tako lepi maši še ni bil, tako petje, kot da bi bil v nebesih. Čeprav nisem nič razumel, je še rekel, sem do konca ostal v cerkvi in užival ob lepem, skoraj angelskem petju. Ja, res je, to sem že večkrat doživel, kar utrjuje moje prepričanje: Ko Slovenci iz srca zapojemo Mariji, se zemlja združi z nebesi! Po maši smo odšli v hišo slovenske misije v Eisdnu, kjer smo nadaljevali s praznovanjem očetovskega in materinskega dne. Zapela sta ženski in združeni pevski zbor Slomšek. Tudi Zvone je s kitaro sodeloval pri programu. Po kulturnem programu je sledilo dobro

Jezus sprejema družino, dvojčici Anno in Kristino boste prepoznali.

Poslušalci so v dvorani slovenske misije v Eisdnu z aplavzom nagradili Združeni zbor Slomšek.

kosilo, ki ga je pripravila pastoralna sodelavka Nežka Zalar s sodelavkami in prijatelji slovenske misije. Še posebej nas je razveselila harmonikarka, gospa Breda Horvat iz Slovenije, ki je bila na obisku pri eni od družin v Belgiji. Romanja se je s svojim možem, Švicarjem, udeležila v narodni noši. V dvorani slovenske misije pa je s svojo harmoniko ogrela srca navzočih. Hvala Bogu za tako lepo in prijetno srečanje. Zdelo se mi je, kot da ga je navdihoval sam Sveti Duh.

Še bi lahko nadaljeval s poročilom, pa vem, da ne morem popisati cele Naše luči. Zato samo z eno vrstico omenim obisk Primorskega akademskega zbora Vinka Vodopivca, ki ga sestavljajo v glavnem primorski študentje v Ljubljani. 13. maja so s celovečernim koncertom nastopili na slovenskem veleposlaništvu v Bruslju, z vezno besedo jih je povezoval župnik dr. Zvone Štrubelj. Prenočili so v Slovenskem pastoralnem centru, skromno, na tleh, in pobožno, v kapeli. Naslednji dan so pozajtrkovali in veselo prepevali še na našem vrtu, kot lahko vidite na sliki.

dr. Zvone Štrubelj

Skupina udeležencev binškošnega romanja v Heppeneertu

Priprava na prvo sveto obhajilo in birmo je lahko tudi prijetna in ustvarjalna.

Pevci Primorskega akademskega zbora na vrtu SPC v Bruslju

PARIZ

Kot lansko leto v mesecu maju smo se tudi letos opogumili na pot iz Pariza, da se za dva dni ustavimo na pomembnem francoskem romarskem kraju in ustavimo naš korak za mirno poglobitev v molitvi.

Tokrat smo se v soboto, 9. maja, peljali v Île-Bouchard, kjer se je leta 1947 od 8. do 14. decembra podoba Brezmadežne prikazala najprej trem otrokom, potem pa še drugim najstnikom. Prikazovanja so se dogajala v obdobju hude francoske državne nestabilnosti. Marija je naročila otrokom, naj molijo za državo in prepričajo odrasle, da se na mestu prikazovanj zgradi molitveno središče. Od takrat naprej obiskuje ta kraj vedno večje število romarjev.

Potovanje z avtobusom smo začeli z molitvijo in petjem majniških Marijinih pesmi. Spremljali so nas tudi nekateri francoski in portugalski prijatelji. Ustavili smo se v mestecu Chezelles, v bližini romarskega kraja, kjer smo se tudi nastanili in takoj imeli sv. mašo. Pred odhodom v romarsko svetišče smo si ogledali film, ki nam je razložil dogodke. Iz Chezelles do Île-Bouchard nas je večina šla peš (dve uri hoda), drugi pa z avtobusom. Kraj je znan po svojih lepih valovitih pašnikih, po predelovanju mleka in izdelavi sira. Občudovanje lepe pokrajine pa nas je ujelo v rožni venec, ki smo ga molili kar v štirih jezikih (slovensko, francosko, poljsko in arabsko). Molitev po cesti smo spremljali s petjem Marijinih pesmi. Sredi poti smo se ustavili za kratek prigrizek. Zbrani pred kipom Matere božje v romarskem svetišču smo se poglobljeno v osebno molitev tiho vrstili k sv. spovedi.

Po prespani noči in bogatem zajtrku smo med sabo podelili svoje občutke na romanju. Iz podanih misli veje povezanost, ki jo ustvarja skupna molitev. Izrazita je bila tudi prošnja, da bi slovenska skupnost v Pa-

rizu mogla privabiti blagoslov, ki jo bo oživiljal še mnoga leta. Ponovno smo se podali v baziliko prikazovanj, kjer smo bili pri sv. maši. Med mašo nas je pozdravil krajevni župnik.

Iz Île-Bouchard smo se odpeljali v Tours, znano umetniško in zgodovinsko francosko mesto, vpisano v Unescov seznam svetovne dediščine, in pomemben kraj, od koder izvira današnji uradni naglas govornega francoskega jezika. Ustavili smo se v tem mestu predvsem zaradi bazilike svetega Martina, kjer je svetnik tudi pokopan. Redovnica nam je razložila zanimivosti iz življenja sv. Martina, ki je postal rimski vojak z visokim činom, čeprav si tega ni obetal, kasneje pa je bil tudi škof, čeprav se je tega imenovanja branil. Sv. Martin iz Toursa se je rodil na Madžarskem v četrtem stoletju, spremenil je lepo število poganskih templjev v cerkve in ustanovil več samostanov. Umril je v mestu Candes v Franciji. Sv. Martin je zavetnik Toursa, Buenos Airesa, Mayencea, Utrechta in še drugih mest. Je tudi priljubljen svetnik med Slovenci, saj se je med svojim potovanjem po Panoniji mudil tudi po naših krajih.

V večernih urah nedelje, 10. maja, smo se ponovno znašli v Parizu, duhovno močno obogateni od lepega izletnega doživetja, za nas v še nepoznane kraje Marijinega prikazovanja. Lepo se za to romanje zahvaljujemo našemu župniku Aleku Zwitteru in gospe Ireni Sutlič, ki je vodila tehnični del priprave tega izleta. Še druge posnetke iz tega izleta si lahko ogledate na spletnem naslovu.

V nedeljo, 17. maja, smo se ponovno zbrali pri nedeljski maši v Chatillonu in imeli redno mesečno kosilo v dvorani Slovenskega doma. Ponovno gre lepa zahvala gospe Evi Sutlič za pripravo kosila, katerega se je udeležilo tudi lepo število mladih in otrok.

Elizabeta Hanžek (1929–2015)

V sredo, 22. maja, smo na pokopališču v Chatillonu pokopali dolgoletno

Skupinska slika romarjev v parku pred baziliko Marijinih prikazovanj

tno članico naše slovenske skupnosti v Parizu, gospo Elizabeto Hanžek. Pokopali smo jo takoj po sveti maši, ki jo je daroval župnik Alek Zwitter v dvorani Slovenskega doma ob prisotnosti krste.

Gospa Elizabeta Slosu Hanžek se je rodila leta 1929 v Dolenju. S prijatelji je prispela v Francijo 21. marca 1957, kjer je spoznala gospoda Alojza Hanžka in se z njim kmalu poročila. Zgradila sta si hišico v pariškem predmestju Clamard, v neposredni bližini današnjega Slovenskega doma. Imela sta dva sinova, Josipa (1960) in Philippa (1968). Skoraj vsa leta v Franciji je gospa Elizabeta delala pri kontroli proizvodnje v avtomobilski tovarni Citroën.

Pokojna Elizabeta Hanžek v domu ostarelih v Lourdesu

Podoba gospe Elizabete, ki nam ostaja zelo živa v spominu, je njena zbranost v molitvi pred sv. mašo. Tudi življenje ji ni potreslo cvetja na pot, pa je vsekakor preživela vsak dan v nepretrgani tihi in goreči molitvi. Bila je vedno med nami in neprestano pomagala pri delih, ki jih zahteva društveno življenje. Z možem sta redno hodila v dom in pomagala našim duhovnikom, msgr. Čretniku, g. Flisu in g. Česniku. Izredna skromnost ju je vodila pri vseh delih, ki sta jih opravljala za skupno dobro. Ne pomnimo, da bi jima kdo javno izrekel zahvalo za mnoge dneve, ki sta jih darovala našemu domu v Chatillonu s potrebnimi in predvsem nehvaležnimi deli.

Danes nas spomin na Elizabeto Hanžek opominja na bistvo krščanske ljubezni: delati dobro za soseda, samo zato ker je tako edino prav in ker se v tihi zamaknjenosti še najlepše izraža življenjska modrost in zgled prave molitve. *JaZ*

FREYMING-MERLEBACH – HABSTERDICK

Letošnji 1. maj je bil vpet v okvir 80-letnice romanja k Mariji Pomagaj v Habsterdick. Z vstopno pesmijo »Spet kliče nas venčani maj ...« so pristopili k oltarju duhovniki Zvone Štrubelj iz Beneluxa, Janez Modic iz Mannheima, Alfred Schwartz – dekan iz Merlebacha, Urbain Bitassa iz Freyminga, Stanislas Sokol, poljski duhovnik ter župnik Jože Kamin, ki je vodil somaševanje. Lepo oblikovano bogoslužje je nagovorilo v besedi in pesmi naše romarje, ki so prišli iz Pariza, Aumetza, Lorene in sosednje Nemčije.

Pri slovenski homiliji je dr. Zvone Štrubelj orisal lik človeka v dimenziji dela in praznika svetega Jožefa, kakor ga je pred evropskim svetom orisal sam papež Frančišek. Povezal nas je z brezjansko Marijo, ki je naša slovenska ikona. V francoskem jeziku je spregovoril župnik Jože Kamin in orisal pomen tega dolgoletnega

Slika Marije Pomagaj v sprejemnem salonu misije s škofom in župnikom

Pričakovani prigrizek

Oltarna miza je v Habsterdicku združila francoske in slovenske sobrate k isti daritvi.

Obhajilo – trenutek, ko vsak izmed nas postane živi tabernakelj v novi zavezi.

Pridne kuharice so imele kar veliko dela ob pripravi opoldanskega romarskega kosila.

romanja, preko katerega nas Marija popelje v duhovno in človeško sozvenenje z Očetom. Cerkveni pevski zbor je z zborom Jadran odlično prepeval pri evharistični daritvi, pri kateri so prišli do izraza tako laiki kot vsi navzoči duhovniki, ki so sodelovali v francoskem ali slovenskem jeziku. Romarsko kosilo smo zaužili v Merlebachu, kjer nas je ogrela domača juha z rezanci, svinjska stegna na žaru, ki jih je že enatridesetih pripravil in spekel danes 88-letni Marko Sajovec s svojo ekipo. Koliko ur dela in zgodnjega vstajanja, da je bilo z ekipo kuharic vse pripravljeno za 110 kosil! Gospa Jožica Curk, predsednica Prijateljev slovenske katoliške misije, je kot pri vsakem celodnevem srečanju tudi pri tem romanju pozorno pozdravila vse navzoče, ter v šopku nageljnove in rožmarina vpletla še naslednje besede: »Naše misli se vračajo na včerajšnji dan, 30. april, na 32-letno preteklost, v kateri se zrcalijo spomini vašega duhovniškega življenja. V šopku spominov vašega poslanstva so zbrani bogati, z veseljem prepomeni, pomešani tudi s tistimi, ki vsebujejo senco sreče. Gospod Kamin, vedri naj vas pogum in vaš plemeniti značaj, da je vaše življenje in vaše delo prepojeno z božjo voljo in varstvom Vsemogočnega. Ste dušni pastir, od katerega sprejemamo duhovno hrano: znate poslušati in tolažiti. Niste samo duhovni poslanec,

ste tudi naš prijatelj in ko ima človek prijatelja, je tudi vsak trenutek bogat in lep. Hvala za vse, kar smo že delili skupaj, za vse bogate trenutke pri skupnem sodelovanju, za vse, kar smo v 32 letih prejeli od vas. Beseda hvala je skromna, toda bogata, saj je v njo vpletena hvaležnost vaših zvestih vernikov, kar se odraža v šopku simboličnega cvetja ...« Čas kosila je bil bogat v človeški in prijateljski izmenjavi romarjev. Po skupnem okusnem kosilu, kavi in sladicah smo se ob 15.30 odpravili v spodnje prostore kapele, kjer je pevski zbor Jadran že razpostavil svoje pevce in pevke v pričakovanju prvega obiska slovenske misije in skupnosti – novega meškega škofa msgr. Jana-Christopha Lagleiza. Policija je, odkar imamo okrepljeno varovanje nad našimi cerkvami, izvajala stalno varovanje in nadzor do njegovega odhoda. Pesem »Pozdravljeni!« je dvojezično odmevala v kapeli, sledil je zahvalni pozdrav župnika, Kristina Hero pa mu je podarila šopek rdečih nageljnove in rožmarina ter razložila slovensko simboliko tovrstnega cvetja. Zbor Jadran je nadaljeval s slovenskimi pesmimi, med katerimi je škofu šla najbolj do srca pesem »Večerni ave«. Pred petimi litanijami je nagovoril navzoče romarje sam škof, ki je poudaril dejstvo, da je slovenski narod že dobrih sto let na tem ozemlju, da Slovenci še posebno vedo, kaj pomeni izseljenstvo in be-

gunstvo in da tako globoko občutijo in razumejo razsežnosti današnjih preseljevanj in z njimi povezanih tragedij pri iskanju novih življenjskih pogojev. Omenil je tudi, da je med koncertom zasledil kar tri Marijine pesmi in da imajo te v vseh jezikih svojo posebno izrazno in molitveno moč. Zaustavil se je tudi pri upodobitvi naše milostne podobe brezjanske matere Marije. Litanije je glasno spremljal z odpevi. Z Najsvetejšim je počasi blagoslovil vse romarje. Navdušen je bil nad mozaiki naše kapele in vsebino, ki smo jo vtkali v kamne, ki se v občestvu spremenijo v žive kamne. Z veliko pozornostjo si je ogledal tudi vse prostore naše misije in ostal v prijetnem vzdušju petja in domačih dobrot v skupnem prostoru, v podstrešni dvorani Janeza Krstnika. Hvala vsem, ki ste na kakršenkoli način prispevali k lepoti dneva, ki je kot vedno v Merlebachu izzvenel v prijateljstvu in prijetno bogatem občutku skupnega bivanja. Med dobrotami, ki smo jih podarili škofu ob odhodu, je bila tudi potica gospe Eve Sutlič, ki je kaj hitro padla v oči mlademu šoferju Maksimiljanu in kar videti je bilo, da se je že veselil naslednjega zajtrka, pri katerem bodo na škofiji Metz okušali te dobrote. Za prijetno navzočnost in dobrote se zahvaljujem tudi gospe Mariji Skrlj in zakoncema Penko, ki so morali odpotovati zgodaj zjutraj in prevoziti 400 km. Hvala predse-

dnici Atsoja iz Aumetza gospe Magdi Madotto in spremljevalkam ter spremljevalcem, krajevnim predsednicam in predsedniku Jadrana gospodu Franciju Povhu, sobratoma duhovnikoma iz Bruslja dr. Zvonetu Štrublju in Janezu Modicu iz Mannheim, ob spremstvu opernega peva, ki nas je med kosilom razveselil s slovenskimi pesmimi. Hvala vsem romarjem tostran in onstran meje ter Prijateljem slovenske katoliške misije, na čelu katerih je naša dobra gospa Jožica Curk.

THICOURT

Na dolgo stometsko dohodno cesto do mline smo konec aprila ulili 20-centimetrsko železobetonsko plast, ki bo služila, ne za letališče, saj izgleda kot pristajalna steza v Lukli, ampak kot cesta, ki bo zdržala kar nekaj let vsa prevozna sredstva, ki jih bodo uporabljali. Kar 47 kubičnih metrov betona, tristo kvadratnih metrov železne mreže in zvrhano mero pridnega dela. V zaključni fazi so tudi dela v »rastlinjaku«, ki je kot novost sprejel stalno letno kuhinjo, ki bo služila ne samo na praznike Marijinega vnebovzetja, ampak tudi za srečanja večjih skupin skozi leto. Hvala vsem prostovoljcem za lepo opravljeno delo, saj pastoralna skrb potrebuje tudi prostor, ki je temu primeren.

Jože Kamin

NEMČIJA

AUGSBURG

Ravensburg

Izlet v Slovenijo. Slovensko kulturno in športno društvo Planinka iz Ravensburga je od 13. do 17. maja 2015 vabilo svoje člane in prijatelje na vsakoletni izlet po Sloveniji. Po nastanitvi na Bledu nas je pot popeljala najprej na avstrijsko Koroško, kjer smo si ogledali cerkev pri Gospe Sveti in vojvodski prestol na Gosposvetškem polju. Ustavili smo se tudi v Celovcu, glavnem me-

stu dežele Koroške in se sprehodili ob Vrbskem jezeru. Od Koroške smo se poslovlili iz 900 m visoke razgledne točke na hribu Pyramidenkogel v Hodišah nad Vrbskim jezerom, kjer stoji najvišji iz lesa grajeni razgledni stolp na svetu. Nudil nam je čudovit panoramski pogled na celotno Celovško kotlino.

Naslednji dan je bil posvečen slovenskemu Krasu. Potekal je v sproščenem in družabnem vzdušju. Ogledali smo si kraj Lokev in uživali ob pokušini lokevskega pršuta in izbranih vin iz vinske kleti Vipava. Z

okusnim kosilom, pripravljenim iz domačih pridelkov, pa so nam postregli na turjaški kmetiji. V soboto smo si ogledali Kranj in Škofjo Loko in se zvečer udeležili Alpskega večera v Bohinjski Bistrici, kjer so zvoki in melodije nastopajočih ansamblov pri marsikom vzbudili domotožje. Na dan vrnitve smo sicer zadovoljni, a otožno ugotavljali, da se je naše potovanje prehitro izteklo. Naj velja na tem mestu zahvala Hildi in Francu Čudnu za skrbno organiziran izlet.

Minka Kestel

BERLIN

Poleg veliko dogodkov vsako soboto bi rad izpostavil odhod Vikice in Štefana Horvata, ki sta bila vseskozi tesno povezana z našo slovensko misijo. Štefan je bil zelo aktiven in zvest član ŽPS. Zahvalili smo se mu za dolgo zglodno sodelovanje in mu zaželeli vse dobro v domači hiši v Odrancih v Prekmurju.

Svoj visoki jubilej je praznoval Alojz Blatnik, ki zelo rad pomaga pri vseh dejavnostih naše skupnosti.

Dr. Mitja Leskovar čestita Darji Guzaj za rojstni dan.

Krst Amalije in Stephanie Povh

Vikica in Štefan Horvat odhajata domov.

Marija in Ivan Frass ob razstavi slik slovenske dopolnilne šole, učiteljica Magdalena Novak

Zbor mednarodne šole Berlin

Želimo mu, da bi bil še dolgo s svojo ženo Nežiko zdrav in tako vesel, kot on zna biti, med nami.

V Hamburgu vedno znova doživimo lep obisk maše in po njej družinja, ki je za nas vse pra-

va obogatitev. Kaj vse žene prinesejo za pogostitev, se ne da opisati. Tokrat je Vera organizirala izlet v Būsum na severnem morju, kjer si nabereimo zdravja in moči do naslednjič.

HANNOVER

V tem idiličnem okolju imamo vselej lepa in nepozabna srečanja, kjer nas vedno čudovito postrežejo tisti, ki so na vrsti. Smo stabilna vesela skupnost, ki se dobro pozna in vsak z vsakim naredi vse za naše skupno dobro.

Izidor Pečovnik

ESSEN

Kakor v vsaki skupnosti nekateri dogodki pomenijo določeno prelomnico ali osrednjo točko, tako je tudi v naši prostrani župniji. Nekaterim veliko pomenijo že naše redne tedenske ali mesečne nedeljske slovenske maše in srečanja po njih. Gotovo pa v posebnem spominu ostajajo vsakoletni dogodki, kot je naše **binkoštno srečanje** in jesensko **romanje v Kevelaer**.

Za nami je zopet zares lepo **binkoštno srečanje 2015**.

Če pravilno štejem, je to bilo že 57. po vrsti. Ta srečanja so bila prav vsako leto – v različnih krajih. Zdaj imamo binkoštno srečanje že nekaj let v cerkvi in dvorani župnije sv. Gertrude – sv. Jedrti v centru mesta Essen. Cerkev in dvorana sta za nas najbolj primerni in ugodni.

Binkoštno srečanje je zares dogodek. In tale se ne zgodi »kar tako«. Dvorano in cerkev moramo rezervirati že za leto naprej. Zakaj rezervirati cerkev? Bilo je ob naši 50-letnici župnije, ko se nismo natančno dogovorili glede cerkve, pa je bilo prav takrat v tej cerkvi češčenje sv. Rešnjega telesa, in smo morali v zadnjem trenutku poiskati neko drugo cerkev, kjer so zaradi tega prijazno prestavili svojo mašo Korejci.

Za binkoštno srečanje je potrebno pripraviti marsikaj. To gotovo ve župnik, saj kar nekaj noči zaradi skrbi ne zaspi mirno. Kakšnih skrbi? Glavna skrb naj bi za duhovnika bilo sveto praznično bogoslužje, zlasti kdo naj bi bil glavni mašnik in pridigar,

Binkoštno srečanje 2015, med petjem litanij, mag. Andolšek, organist Davorin in župnik Lojze

pa tudi izbor pesmi in potek. Zame je to osrednja točka. Potrebno je poslati vabila tudi zastopnikom tukajšnje škofije, ki naj bi polepšali in obogatili naše praznovanje. Glede tega marsikdo ne razmišlja, da to ni »kar tako«.

Po sveti maši, ki naj bi bila kar najlepše pripravljena in izvedena, sledi praznovanje v dvorani. Najprej je potrebno pravočasno stopiti v stik z

Binkoštno srečanje 2015 v Essnu – dvorana je kar lepo zasedena

nekim – po možnosti cenovno ugodnim – ansamblom iz domovine. To se mora zgoditi že nekaj mesecev pred praznikom.

Neposredno pred srečanjem je potrebno poskrbeti za primerno kakovostno vino, domače klobase, pečenko, se dogovoriti za pripravo solat, nabavo kruha itd. To nam ob pomoči nekaterih faranov kar dobro uspeva.

Večja neznanka vse bolj postaja vprašanje, kdo bo kaj delal ob izvedbi srečanja: priprava in okrasitev dvorane, opravila v kuhinji, prodaja bonov, delo pri točilni mizi, postrežba in pospravljanje pri mizah itd.

Kako je bilo letos? Super.

Naš izredni gost je kot glavni mašnik bil mag. p. Jože Andolšek – salezijanec, ki je že 30 let na avstrijskem Koroškem – župnik Slovenskega pastoralnega centra in pri sv. Cirilu in Metodu v Celovcu ter profesor na slovenski gimnaziji v Celovcu. Naj nam kar sam pove, kako je sprejel in doživel binkoštno srečanje:

Na binkoštni praznik sem obiskal prisrčne ljudi v Essnu.

Razveselil sem se povabila župnika Lojzeta Rajka, da pridem za binkošti v njegovo župnijo. Rekel mi je, da si ob 200-letnici rojstva svetega Janeza Bo-

Binkoštno srečanje 2015 v cerkvi sv. Jedrti v Essnu.

ska želi, da bi sveto mašo obhajal salezijanec. Saj, kot mi je rekel, je ravno v salezijanski cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku v Ljubljani začutil, da ga Bog kliče na pot duhovništva.

Tako so se naši izseljenci iz petih škofij zbrali na 57. binškošnem srečanju v cerkvi sv. Gertrude v Essnu. Že v začetku svete maše – ob petju majniške pesmi *Spet kliče nas venčani maj – sem začutil, da sem pri prisrčnih ljudeh, ki živijo iz globoke vere. Skrbno pripravljeno bogoslužje smo končali s posvetitvijo in litanijami Matere božje.*

Nato smo se preselili v dvorano, kjer so dobre gospodinje pripravile vse, kar imamo Slovenci za takšen slovesen praznik na mizi. Tudi domača potica ni manjkala. Pa tudi ne domača glasba, saj je prišel iz Slovenije ansambel bratov Žerjav. V dvorani mi je župnik Lojze odmeril čas, da sem jim pripovedoval o misijonu v Etiopiji pa tudi krajši film sem jim prikazal. Hvaležen sem jim za darove, saj tokrat zbiram za srednjo šolo.

V pogovoru v dvorani sem opazil veselje in pa bolečino naših ljudi, saj je večina že več kot petdeset let v tujini. Ob vsem, kar so si ustvarili lepega v teh desetletjih, so mi pripovedovali tudi o bolečini, ki jo nosijo v svojem srcu. In zatrjevali so mi, da le v veri, molitvi in nedeljski maši dobijo moč za odpuščanje.

Številni so mi pripovedovali, kako skrbno in z veseljem jih spremlja njihov duhovnik Lojze. Občudujejo ga, da tudi zdaj, po sedemdesetem letu, zmore vsako soboto in nedeljo tolikim prinesiti veselo sporočilo in jim podariti največji dar, samega Boga.

Sam sem se pa na poti domov spraševal, kaj bo potem, ko bodo župnik Lojze in številni drugi naši Čedermaci omagali. Kar največjo oporo imajo naši izseljenci v naših duhovnikih! Zato je na mestu prošnja, da bi molili za nove duhovniške poklice.

P. Andolšek ima torej tudi srce za misijone. Sam pove naslednje:

»V Etiopiji se je vame vtisnila izkušnja, ko sem videl otroka, ki je v materinem naročju zaradi lakote umiral. Rešila bi ga le infuzija, te pa ni bilo ...

Častni gost p. Jože Andolšek, koordinatorka Štefka Pirc ter strežnika Irena in Erwin v Essnu 2015

Takrat sem sklenil: Če bi rešil le eno življenje, potem moje življenje ne bi bilo zaman.

Etiopija je ena najrevnejših dežel sveta, kjer vladajo nezaslišane socialne in zdravstvene razmere. V etiopskem glavnem mestu Addis Abebi živi pet milijonov ljudi, od teh je več kot 60 tisoč otrok in mladih na cesti.

Tri petine etiopskega prebivalstva trpi zaradi podhranjenosti. Največja kuga pa je aids. S HIV je po mnenju svetovne zdravstvene organizacije okuženih petsto tisoč ljudi. Vsako leto se število še poveča. Od vseh držav Afrike je v Etiopiji največ otrok okuženih z virusom HIV.

Za pomoč etiopskim otrokom organizira botrstvo na daljavo. Z 250 € na leto se otroku omogoči šolanje, šolski pripomočki in vzdrževanje.

Pravkar ima skrb, kako končati izgradnjo nove šole. Potrebuje 6000 darovalcev po 10 € ... Bi bili med njimi tudi Vi? Prispevek izročite kar vašemu duhovniku, bo on dal naprej. Ali nakažite na naš SPENDE račun ali na bančni račun Misijonske pisarne v Celovcu: Missionkanzlei, Viktringer Ring 26, Klagenfurt – IBAN: AT10 3910 0000 0005 6747, BIC: VSGKAT2K, Verwendungszweck: Etiopija. (10 € je le kot primer, seveda je »dovoljena« tudi višja vsota ...)

Od našega binškošnega srečanja je deloma že dobil, ostalo pa še bo v višini 1000 €. (Farani v Hildnu so meni za rojstni dan in pri maši zbrali 150 €, kar gre za isti namen.)

(Gospod Andolšek je o svojem delu v misijonih v Etiopiji imel na radiu Ognjišče posebno oddajo v nedeljo, 7. junija. Poslušajte v arhivu Za Slovence po svetu.)

Letošnje binškošno srečanje je bilo zares lep dogodek. Vse je potekalo lepo, mirno, tudi veselo in zabavno. Ansambel bratov Žerjav je ljudi navdušil. Tudi kuhinjsko in strežno osebje se je izredno izkazalo, za kar se moramo zahvaliti mnogim prostovoljkam in prostovoljcem iz skupnosti Essen, Wetter, Krefeld. V dvorani je bilo lepo vzdušje. Že sem nekako razmišljal, da bi s to prireditvijo kar prenehali. Vendar se je izkazalo, da si ljudje te prireditve še želijo. V cerkvi je bilo 140 ljudi, v dvorani pa se je zvrstilo še nekaj več gostov.

Prisrčna zahvala vsem, ki ste se srečanja udeležili, posebna zahvala vsem, ki ste sodelovali pri izvedbi. Saj veste, da največjo hvaležnost zasluži naša Štefka. Ne samo da je skrbela za nemoten potek prireditve, tudi okrasila je dvorano z lastnoročno nabranimi travniškimi cveticami, pripravila zeljno solato, nabavila kruh, krompir ... »Bom jaz ...« je rekla ob vprašanju: »Kdo naj bi to in to ...?« Gospa Hermina je prevzela pripravo krompirjeve solate, za nabavo in pripravo pečenke pa že nekaj let brezplačno poskrbijo zelo prijazni lastniki restavracije »Istra« Steakhaus na Rütenscheider Str. 159. Jože Matko se je odlično odrezal kot natak za točilno mizo. Pa še več ljudi zasluži visoko pohvalo. Tukaj imamo na voljo omejen prostor, pa ne morem vseh omeniti po imenu. Gotovo vsi ti dobri ljudje čutijo v srcu posebno zadovoljstvo. Ob njih in zaradi njih si upam tudi naslednje leto pripraviti binškošno srečanje. »Skup držimo, pa bo šlo ...« pravijo na radiu Ognjišče.

Poslovali smo se

V nedeljo, 17. maja, smo imeli poslovalno sveto mašo za znanim in priljubljenim faranom **Antonom Avguštinom**. Rojen je bil 6. junija 1931 v Ljubljani. Po kratki in hudi boleznici se je poslovil 5. maja 2015 v Marienhospital v Altenessnu.

Rajni Tone je bil vesele narave. Zelo rad je prepeval. Ljudi je znal vedno spraviti v dobro voljo. Redno je prihajal k slovenski maši. Zelo rad je sodeloval pri vseh naših prireditvah. Zlasti je bil znan na slovenski stojnici ob župnijskih praznikih v nemški župniji. Bil je mojster za pripravo in peko okusnih čevapčičev, z ženo Lojzko tudi odlične krompirjeve solate za binškošna srečanja.

Vsem ljudem je rad pomagal, kjer koli je bilo potrebno. Ne le med Slovenci, tudi med drugimi je bil zelo spoštovan in priljubljen.

K večnemu počitku smo 18. maja položili njegovo žaro na Terassenfriedhofu v Borbeku.

Dragi prijatelj Tone, Bog naj vam poplača vsa dobra dela! Počivajte v miru!

GIMNAZIJA V ETIOPIJI

Mag. Jože Andolšek nam pošilja naslednje obvestilo:

SALEZIJANCI GRADIMO NA ZAHODU ETIOPIJE V GAMBELI SREDNJO ŠOLO ZA 250 DIJAKINJ IN DIJAKOV!

Etiopija je za Egiptom najbolj kulturno bogata afriška država, kjer živijo nadvse prisrčni ljudje.

Ta dežela, z več kot 90 milijoni prebivalcev, je ena najrevnejših dežel sveta, kjer vladajo revščina, posebno lakota, socialna nepravilnost in korupcija.

Pred dvema letoma me je vodstvo etiopske province prosilo, da bi poiskal dobre ljudi, ki bi pomagali zgraditi šolo za 250 dijakov. Tako sem bil v avgustu lanskega leta z dobrodelnimi organizacijami: JUGEND EINE WELT in MISSIO SLOVENIA, ki sta prispevali večji del sredstev za to novo šolo. Občudoval sem ljudi, s kakšnim veseljem so delali izkop, da sem tudi sam prijel za kramp, dokler nisem na rokah dobil žuljev! Veselja, ki sem ga zaznal, ni mogoče opisati. Ljudje na gradbišču so se menjali, eni delajo dopoldne, drugi od tretje ure popoldne do večera, predvsem starši, mladi, ki bodo obiskovali to šolo. Cilj projekta je, da dijakinjam in dijakom, ki so končali osmo stopnjo šolanja, omogočimo šolanje do vključno desete stopnje. Šola bo končana v marcu l. 2016. Ves material morajo pripeljati iz glavnega mesta Addis Abebe v kar 700 kilometrov oddaljeno Gambelo.

Celotna šola z vso opremo skupno z razredi, konferenčno sobo, laboratoriji, knjižnico, računalniško opremo bo stala 430.000 evrov.

Manjka nam še 60 tisoč evrov!

Pokojni Anton Avguštin iz Essna

Ansambel bratov Žerjav v Essnu na binškošnem srečanju 2015

FRANKFURT

Binkoštna sobota v Frankfurtu že dve desetletji zbira k maši narodov in jezikov množico katoličanov drugačnega maternega jezika iz Frankfurta in bližnje okolice. **Binkošti – praznik srečanja**, takšno je bilo geslo te letošnje maše in srečanja v frankfurtski cesarski stolnici, somaševanje pa je vodil mestni dekan dr. Johannes zu Eltz. Različni načini so, kako posamezne jezikovne skupnosti sodelujejo pri tej maši; branje božje besede in prošnje za vse potrebe slišimo v mnogih različnih jezikih, in prav tako se seveda molitev ter petje med mašo izmenjujejo v različnih oblikah in jezikih. Letos smo na različne načine okrasili nekoliko večje sveče, po eno za posamezno veliko frankfurtsko župnijo, v kateri domujemo jezikovne župnije. Helena je za našo župnijo oblikovala plamen v slovenskih narodnih barvah, gospa Marta pa je prebrala prvo praznično berilo v slovenskem jeziku. Mašno slavje pa običajno zaključimo s petjem Marijine lurške pesmi v različnih jezikih, v hiši Haus am Dom pa s koščkom kruha ali peciva ter kozarcem vode, pa tudi s kakšnim priložnostnim glasbenim nastopom.

Letošnji praznik **sv. Rešnjega telesa in krvi** je v Frankfurtu potekal z vodilom **osvežitev** in tudi tokrat je somaševanje na sončnem trgu pred mestno hišo vodil mestni dekan. Kristina je prebrala v slovenščini molitev za starejše med nami, v darovanjski procesiji pa sta prinesli z mamo Ano hlebec kruha. Mašo pa smo zaključili seveda s procesijo po ulicah v stolno cerkev sv. Jerneja, z zahvalno pesmijo in sklepnim blagoslovom z Najsvetejšim.

Na zadnjo majniško nedeljo smo lahko ob prazniku mučenca bl. Alojzija Grozdeta po nedeljski maši po-

Relikvije bl. Alojzija Grozdeta

častili njegove svetniške relikvije tako v Darmstadtu kakor v Frankfurtu in Mainzu ter zmolili molitev za njegovo kanonizacijo.

Konec marca je v Sloveniji preminil v 75. letu starosti **Stanislav Kotronik** iz Kamnika. Pred leti sta z ženo živela v Niedernhausnu pri Wiesbadnu in prihajala v Mainz k slovenski maši. V začetku maja je umrl v 67. letu **Jožef Kupljen** iz Mainza, znan kot tamkajšnji gostilničar in vinogradnik v Sloveniji, doma pa je bil iz Ljutomera; pokopali so ga v njegovem domačem rojstnem kraju v Ljutomeru. V drugi polovici maja pa je umrla na potovanju po Združenih državah Amerike v 66. letu starosti **Marta Plohl**, r. Gorjan iz Frankfurta, doma pa je bila iz Ljubljane. V

Pokojna
Marta Plohl iz
Frankfurta

zadnjih desetletjih je bilo njeno življenje (in s tem tudi življenje njenih domačih) z raznimi boleznimi zaznamovano s preizkušnjami. Vsem našim pokojnim naj Gospod podeli v večnosti svoj mir in pokoj!

rem

MANNHEIM

Vdrugi polovici maja so se v Mannheimu v štirih dnevih zgodili kar trije dogodki: krst, romanje v Speyer in koncert Primorskega akademskega pevskega zbora Vinko Vodopivec. V juniju pa je sledil še kratek obisk domovine ob petdesetletnici mature ter procesija sv. Rešnjega telesa po mannheimskih ulicah, pri kateri pa smo bili navzoči samo trije Slovenci, vsi ostali so bili v Sloveniji.

Krst Lilith in Valerie Klenk

Krst Lilith in Valerie Klenk.

V petek po vnebohodu sta bili v Mannheimu v župniji sv. Hildegard

de krščeni sestrici, starejša Valerie, ki hodi že v drugi razred, ter mlajša

Procesija sv. Rešnjega telesa po mestnih ulicah

Lilith, ki je še v vrtcu. Njun oče Jürgen je zelo aktiven v svoji domači župniji, kjer je član župnijskega pastoralnega sveta, sodeluje pri pripravah večjih praznovanj, pomaga pa tudi naši slovenski skupnosti, saj je njegova žena Sabina Slovenka iz Kamenškove družine. S pomočjo Jürgenja smo se nekoliko pobratili z župnijo sv. Hildegarde – v adventu imamo skupno mašo in dobimo dvorano za Miklavža, pa tudi še za kako drugo prireditev. Jürgen in Sabina pa vsako soboto prepeljeta k pouku slovenskega jezika vse tri hčere, tudi že odraslo Leonie, ki je tudi ministrantka oziroma že glavna – Oberministrantka.

Krščeval je župnik Lukas Glocker, velik družinski prijatelj, sodeloval pa je tudi slovenski župnik Janez Modic. Župnik Lukas je obred krsta priredil primerno starosti novokrščenk, zato nista imeli treme. Valerie je lepo odgovarjala, Lilith pa je pozorno poslušala in opazovala in potem tudi sama pogumno ponovila svojo željo po krstu ter tudi lepo sklonila glavo, po kateri je steklo kar precej krstne vode, kot se vidi na sliki. Bilo je kar

živahno, tudi precej gibanja in petja ob spremljavi Jürgenovega prijatelja na keyboard. Tudi pri slovenski pesmi nas je spremljal. Bilo je res slovesno, veselo in zelo lepo, kar so hvalili tudi vsi navzoči.

Romanje v Speyer je bilo za slovensko skupnost letos bolj sproščeno. Lani smo bili zelo zaposleni s pogostitvijo, ki smo jo pripravili ob naši petdesetletnici. Letos smo pa v cerkvi po slovensko odmolili odstavek iz veroizpovedi in to je bila naša edina zaposlitev letos. Afričani pa imajo vsako leto svojo glasno vlogo pri darovanju, ko ob bučnem bobnanju afriških bobnov poskakujejo prinašajo darove za mašo in druge darove pred škofa. Po maši pa smo letos v predverju cerkve okušali afriške dobrote. Vreme je kazalo slabše, kot smo ga imeli lani Slovenci, zato so postavili mize v predverju, kjer je bilo precej gneče, dež pa se zunaj vseeno ni vtil.

Primorski akademski pevski zbor Vinko Vodopivec, ki ga sestavljajo v glavnem primorski študentje, ki študirajo v Ljubljani, ima že dolgo tradicijo preko šestdeset let.

Zbor Vinko Vodopivec v Mannheimu

Letos so nas pri romanju v Speyerju pogostili Afričani.

Seveda niso isti člani toliko let, saj se generacije pevcev hitro menjavajo, kot se v nekaj letih konča študij. Ob vračanju s tekmovanja na Nizozemskem, kjer so zasedli šesto mesto, so se v ponedeljek, 18. maja, ustavili v Mannheimu, kjer smo jim v dvorani nemške župnije v Wallstadtu, kjer stanujem, izposili dvorano za skromno prenočevanje. Ker je bila ravno v ponedeljek v cerkvi ekumenska molitev za mir na svetu, se je zbralo več ljudi, čeprav je nekaj ljudi odšlo še k neki drugi molitvi v drugo cerkev. Pevci so že med molitvijo zapeli pesem v latinščini k Svetemu Duhu. Po končani molitvi pa so v koncertu zapeli še več duhovnih in narodnih pesmi. Najbolj je bila za Nemce zabavna pesem Žabe.

Po koncertu smo jim postregli skromno večerjo s pico, pivom in limonado iz mannheimske pivovarne. Ker niso mogli takoj v dvorano, ki je bila še zasedena s športniki, je bilo dovolj časa za pogovor in spontano petje in se je večer raztegnil še preko polnoči. Zjutraj pa jim je pripravila zajtrk ekipa, ki pripravlja vsakih štirinajst dni ekumensko molitev za mir.

Pevci so bili presenečeni in hvaležni za gostoljubje, ki so ga doživeli.

Zlato maturo smo praznovali nekdanji sošolci koprskega škofa dr. Jurija Bizjaka. Zbrali smo se pri našem nekdanjem profesorju in razredniku prof. Francetu Kralju, ki je po upokojitvi prevzel župnijo Slap pri Vipavi in jo vodi že kar precej časa. V vipavsko cerkveno gimnazijo (ki pa ji takratni komunistični režim ni dovolil tega naslova, ampak se je smela imenovati samo Srednja verska šola) nas je leta 1961 prišlo devetnajst, dva pa sta se nam pridružila, ker sta ponavljala. Nekaj jih je v prvih dveh letih še obupalo ali zaostalo, štirinajst pa nas je prišlo do mature. Vseh štirinajst nas je postalo duhovnikov, najimenoitnejši je seveda dr. Jurij Bizjak, koprski škof in imeniten profesor Svetega pisma, drugi pa je generalni vikar novomeške škofije, prelat Božidar Metelko. Ostali smo navadni župniki; nihče tudi pozneje ni izstopil, saj zelo držimo skupaj in smo si bili v oporo in spodbudo. Dva sta na žalost že pokojna, eden pa je hudo bolan in se praznovanja ni mogel udeležiti, smo ga pa vseeno prilepili na sliko.

Zlati maturanti Vipava 1965–2015

Še vedno pa je čil in zdrav naš nekdanji razrednik prof. France Kralj. V cerkvi nam je med mašo napravil imeniten nagovor. Ker je bil spoštovan in dober profesor zgodovine, je v svojem stilu najprej opisal zgodovino cerkve na Slapu. Njen zavetnik je sveti Matija, ki so ga z žrebanjem izbrali za nadomestnega apostola, ker je Juda Iškarijot Jezusa izdal in nato napravil samomor. Profesor Kralj je ob tem napravil primerjavo: Eden je bil poklican, a se je odzval s svojo računico – bil je pohlepen na denar, ki ga je kra-

del iz skupne blagajne in ga je denar nazadnje pogubil. To je bil Juda Iškarijot. Drugi, sveti Matija, je bil izbran po Jezusovi smrti z žrebom. On se je odzval izvolitvi z vso predanostjo za oznanjevanje Jezusovega nauka in je vztrajal do svoje mučeniške smrti. Tako je zgled tudi vsem nam duhovnikom, naj vztrajamo na duhovniški poti, tudi če so na poti kdaj težave. In mi res vsi vztrajamo, dva sta že tudi prestopila prag večnosti in upamo, da se radujeta v nebesih in nas od tam podpirata. *Janez Modic*

MÜNCHEN

Materinski dan in zaključek šole. V soboto, 9. maja, smo v župnijskem domu praznovali materinski dan in zaključek šolskega leta 2014/2015. Učenci iz naše sobotne šole in malčki iz vrtca in tudi njihovi učitelji so se skrbno pripravili na oba dogodka. Žal pa se niso mogli udeležiti tega zaključnega srečanja vsi učenci, ki so se v tem šolskem letu pridno udeleževali pouka v šoli in vrtcu.

Župnik Janez Pucelj je ob 16 h daroval zahvalno sveto mašo, namenjeno otrokom, njihovim staršem in vsem prisotnim vernikom. Ob njegovem nagovoru smo vsi občutili, da je naš trud ohraniti slovensko zavest pri naši mladini velika vrednota ne le za otroke, ampak za vso našo skupnost.

Otroci so bogoslužje polepšali s petjem pod vodstvom organistke Karmen Zidar-Kos, pri branju prošnje pa so tudi pokazali, kako dobro obvladajo slovenski jezik.

Na prireditvi, ki je sledila v župnijski dvorani, smo spet občudovali nastope naših otrok. S petjem, igrami in risbami so povedali, kako radi imajo svoje mame in očete.

Za nagrado smo jim razdelili lepa spričevala, ki so si jih zaslužili s sodelovanjem v naši šoli. Z velikim veseljem so nato razdelili pisane tulipane mamicam in tudi drugim obiskovalcem te lepe prireditve.

V sproščenem vzdušju smo se na koncu razveselili dobrot na bogato obloženi mizi, ki so jih prinesli starši, in v prijetnih medsebojnih pogovorih ostali še dolgo skupaj. Otroci pa so si napravili zabavo na svoj način.

dr. Gabrijela Gerber-Zupan

Vrtec se je zavrtel in pel.

Marijin mesec je minil v šmarničnem vzdušju. V kapeli župnijskega doma smo vsak večer ob 19 h obhajali sveto mašo in pred Najsvetejšim zmolili litanije Matere božje. Imamo nekaj rednih molivk in molivcev, drugi se udeležijo šmarnic občasno, kadar pač morejo priti. Tako se je kakšen večer zbrala kar številna skupina in častila Marijo. Nekaj večerov smo izbrali kakšen poseben molitveni namen, sicer pa je bilo prepuščeno udeležencem,

da so pred majniško Gospo položili svoje osebne prošnje, priporočali posamezne ljudi ali družine in skupnosti. Šmarnično branje je bilo letos res živo pričevanje o redovniški poklicanosti, saj so bili predstavljeni redovniki in redovnice, ki živijo in delujejo danes v Sloveniji. Nekateri verniki, ki so preveč oddaljeni, da bi lahko prihajali k šmarnicam v župnijsko kapelo, so si vzeli šmarnično branje na dom in vsak večer prebirali te življenjske zgodbe. Tudi ti so zatrjevali, da jih je tako pritegnilo, da so komaj čakali večera, ko so si vzeli čas in prebrali zgodbo dneva.

Procesija SRT v Münchnu. V mestnem jedru velike bavarske prestolnice je na praznik sv. Rešnjega telesa in krvi spet potekala veličastna slovesnost v čast temu zakramentu. Tu je dela prost dan in verniki se res lahko zberejo v velikem

Zahvalna maša ob koncu šole in materinskem dnevu

Zadovoljni otroci in učitelji

Na Marijinem trgu se je zbralo na telovo 4000 ljudi ...

... med njimi veliko katoličanov iz narodnih župnij

številu k dogodku, ki ga vsako leto pričakuje veliko vernih domačinov in priseljencev. Letos je bilo 4000 udeležencev. Sveto mašo in procesijo je vodil kardinal Marx. V pridigi je izpostavil sestanek G7 v gradu Elmau pod Alpami blizu Garmisch-Partenkirchna. Politika in mediji govorijo o usodnem pomenu te konference za svet, vendar je vse to veliko prizadevanje le človeško delo, ki ne more rešiti sveta vseh zadreg, stisk in krivic in prinesiti polnega sadu pravičnosti in miru. To je treba iskati zunaj naprezanj ljudi, pa naj bodo

še tako mogočni. Današnji praznik oznanja, da je na tem svetu prisotna rešitev, ki jo je človeku prinesel Božji Sin Jezus. To praznujemo in oznanjamo svetu katoličani na ta slovesni praznik v Münchnu in po vsem svetu. Veselimo se darov odrešenja in bodimo nosilci veselja evangelija ljudem, s katerimi živimo, je spodbujal kardinal zbrane vernike. Po maši se je razvila dolga procesija z Marijinega trga preko trga Odeon na Leopoldstrasse in nazaj pred magistrat. Tu smo prejeli še zaključni blagoslov. Kardinal Marx je na koncu

dodal še nekaj toplih besed zahvale vsem, ki so pripravili to slovesnost in vsem udeležencem. Peščica slovenskih vernikov se je vesela vrnila v župnišče, kjer smo se malo ohladili in okrepili od dolge hoje in vročine.

INGOLSTADT

Scheyern. V znamenitem samostanu v Scheyernu so na praznik sv. Rešnjega telesa in krvi spet pripravili lepo nemško-slovensko praznovanje cerkvenega praznika, ki ima v bavarskem in slovenskem kultur-

nem prostoru velik pomen. K praznovanju tega doprinese v veliki meri krepko zastopstvo Slovencev iz domovine kakor tudi iz izseljenstva. Med udeleženci najdemo vsako leto slovenske rojake iz Augsburga in Ingolstadta, iz domovine pa pride godba in narodne noše iz različnih krajev. To slovesnosti daje krepak slovenski poudarek. En blagoslov v procesiji je v slovenskem jeziku, cenjeno je tudi med domačini sodelovanje godbe med procesijo in v družabnem delu praznovanja.

župnijski dopisniki

STUTT GART

55. obletnica slovenske župnije v Stuttgartu

V mesecu maju smo v Stuttgartu slovesno praznovali 55-letnico slovenske župnije. Ob tej priložnosti smo v svojo sredo povabili upokojenega mariborskega nadškofa dr. Franca Krambergerja, ki je vodil slovesnost. Naše praznovanje smo imeli v nedeljo. Najprej smo se zbrali pri Slovenskem domu, kjer nas je cerkveni pevski zbor Obzorje uvedel z lepo Marijino pesmijo v celodnevno praznovanje. Pri Slovenskem domu so se zbrali tudi naši prvoobhajanci skupaj s svojimi starši in botri, ter naši verniki, med katerimi jih je bilo kar nekaj, ki so bili

oblečeni v gorenjsko narodno nošo. Nato smo se v slovesni procesiji odpravili do cerkve svetega Konrada, kjer smo darovali sveto mašo. Naši ministranti so lepo vodili procesijo in cerkveni zvonovi so nas vabili k sveti evharistiji. Slovesnosti se je udeležilo lepo število naših ljudi iz vseh naših podružnic in Stuttgarta, in to je bil lep pokazatelj, da naši ljudje čutijo s svojo župnijo. Pri sveti maši, ki jo je daroval upokojeni mariborski nadškof dr. Franc Kramberger skupaj z izseljenskimi duhovniki, je nadškof v zelo lepi in vzpodbudni pridigi nagovoril naše ljudi in jim na srce položil ljubezen in spoštovanje drug drugega in zavest o domovini, ki naj je nikoli ne izgubijo. Med sveto mašo je gospod nadškof obhajal tudi pet naših prvoobhajancev. Po maši smo

Nastop folklorne skupine Triglav-Stuttgart

se preselili v dvorano, kjer je potekal kulturni program. Bil je zelo lepo pripravljen. Obogatili so ga člani in članice cerkvenega pevskega zbora Obzorje, potem folklorna skupina iz društva Triglav-Stuttgart, otroci in starši slovenske sobotne šole in ve-

rouka, generalni konzul Republike Slovenije iz Münchna gospod Jožef Keček in gospa Cilka Novak kot predstavnica župnije, ki je imela slovesni govor ob tej priložnosti. Ves program sta povezovala naša ministranta Andrej in Tomaž. Po kulturnem programu je za dobro voljo skrbel slovenski ansambel Panonnia. Za dobro jedočo in pijačo pa je bilo tudi poskrbljeno, za kar se je potrudila velika skupina naših vernikov, ki so pridno delali v kuhinji, pri peki, postrežbi, pri pijači in pecivu ter pri pripravi prostora in vsega, kar je bilo potrebno narediti za lepo slovesnost. Vsem, ki so kakorkoli pomagali pri sami slovesnosti in pri organizaciji v cerkvi in dvorani, kakor tudi vsem nastopajočim se najlepše zahvaljujem.

Lepa je prehojena pot slovenske župnije v Stuttgartu v vseh teh letih.

Gospod nadškof dr. Franc Kramberger in izseljenski duhovniki pri sveti maši

Gospa Cilka Novak ima slovesni govor.

Slovenske narodne noše v procesiji

Ansambel iz Slovenije

Od prvega župnika dr. Franca Felca, ki je bil prvi dušni pastir in je iskal in zbiral ljudi, tudi po enega, da so lahko obhajali sveto mašo v slovenskem jeziku, do župnika Cirila Turka, ki je imel veliko dela v tistih letih, ko so se najbolj množično priseljevali na področje Stuttgarta in celotne zvezne dežele Baden-Württemberg. To so bila najbolj rodovitna leta naše župnije, ko so naši ljudje vsakodnevno prihajali s trebuhom za kruhom in se vključevali v slovensko župnijo. Čas župnikovanja Cirila Turka je bil res bogat, saj je bilo čez sto krstov in prvih obhajil ter svetih birm vsako leto. Veliko pastoralno delo sta opravila župnika Janez Šket in dr. Zvone Štrubelj, ki sta župnijo odprla tudi navzven in iskala novih pastoralnih prijemov in korakov za oddaljene. Bila sta dobra dušna pastirja, ki sta zvesto skrbela za zaupano jima ljudstvo. V času župnika dr. Zvoneta Štrublja je po posredovanju ljubljanske nadškofije hiša, kjer so se toliko let zbirali Slovenci, postala tudi slovenska last in sedaj se ji lahko upravičeno reče slovensko župnišče ali Slovenski dom.

Mnogo dobrega se je rodilo iz srca slovenske župnije v vseh teh letih. Koliko svetih maš je bilo darovanih v Stuttgartu in po vseh naših podružnicah, koliko zakramentov je bilo podeljenih, koliko pastoralnih obiskov po bolnišnicah, domovih za ostarele, po domovih naših ljudi je

bilo opravljeno v tem času. Koliko ljudi je pod svojo streho sprejela slovenska župnija in jim nudila prvo podporo in pomoč. Koliko kulturnih prireditev in proslav se je odvijalo v tem obdobju, ko so duhovniki skrbeli za versko in kulturno omiko naših ljudi in bili hkrati dušni pastirji in kulturni atašeji, da so ljudje imeli tudi hrano za svojo dušo, ne le za telo. Koliko kilometrov so prevozili v tem času slovenski duhovniki, ko so pastoralno delovali med našimi ljudmi, ki so razseljeni po celi deželi, pa naj bo v snegu in mrazu ali v pepek in včasih nemogočih vremenskih razmerah in zastojih na cestah, to ve le dobri Bog. Komu vse so pomagali slovenski duhovniki v različnih težavah in problemih obremenjenih ljudi, je tudi skrivnost, ki jo pozna le Bog in prav je tako, kajti naj ne ve tvoja levica, kaj počne desnica. Slovenska župnija je bila, je in bo tudi v prihodnje branik katoliške vere in slovenstva, duhovniki smo tukaj na razpolago našim ljudem, ki nas potrebujejo in h katerim smo poslani, da oznanjamo Jezusa Kristusa, križanega in vstalega. Tukaj smo za ljudi, ki potrkaajo na naša vrata in iščejo pomoč in uteho, da smo z njimi v dobrem in slabem. Dobri Bog naj da, da bo še naslednjih 55 let slovenska župnija dobro in vestno izpolnjevala svoje poslanstvo med našimi ljudmi.

Aleš Kalamar

Zelo počaščeni pa so bili romarji tudi z obiskom njegove ekscelence Toneta Kajzerja s soprogo in hčerko, veleposlanika za vse nordijske države, s sedežem v Kopenhagenu. Prijazen in prijateljski dostop tega diplomata kakor tudi vse njegove družine bo ostal rojakom na Švedskem vedno v lepem spominu. V govorih pred slovensko lipo, ki so jo posadili rojaki v vrtu pred veličastno romarsko baziliko že leta 1998 in tudi med prijetnim druženjem v dvorani, je gospod Kajzer poudaril pomembnost teh srečanj in se zahvalil za ohranjanje slovenstva in slovenskega narodnega izročila. Ob koncu govora je pred lipo zazvenela iz vseh grl pesem »Lipa zelenela je«, seveda večglasno, kot znamo to samo Slovenci. Tudi v procesiji do lipe in ob njej je ljudsko petje spremljal Dominik Krt, tokrat na harmoniki.

Med sveto mašo smo se spomnili tudi velikih, v zgodovino zapisanih dogodkov: tretje leto vladanja papeža Frančiška; tretje leto, ko je bil škof Gregorij Rožman pokopan v ljubljanski stolnici; 53 let Slovenske katoliške misije na Švedskem; 42. vseslovensko romanje in vseslovensko srečanje za binkošti v Vadstenu; 11. obletnica vstopa Slovenije v EU; 24. obletnica slovenske državnosti; 70. obletnica konca druge svetovne vojne in 70. obletnica krutih pobojev v Sloveniji.

Letošnje srečanje je bilo še nekaj posebnega, saj smo bili med sveto mašo priča izredno lepega obreda svetega krsta malega Teodorja,

vnuka predsednika Slovenske zveze na Švedskem Lojzeta Macuha, katerega je svečano opravil župnik Zvone Podvinski. Mali Theodor ni niti enkrat glasno motil sprejema med božje otroke, temveč je delil ljubke nasmehe vsem, ki so ga nosili po rokah.

Ob koncu svete maše je Robert Kralj predstavil doslej prvo knjigo v slovenščini o švedski svetnici in mistikini iz 14. stoletja, z naslovom »Nebeška razodetja sv. Brigite Švedske«. Knjigo, katere glavni pobudnik in pisec spremne besede je Robert Kralj, sta prevedli Marinka in Danni Stražar. Izdala jo je založba Družina. Robert Kralj je v predavanju predstavil čas, v katerem je živela sv. Brigita Švedska ter njeno bogato življenje. Neverjetno, kakšno znanje si je Robert pridobil, ko je delal doktorsko disertacijo iz sv. Terezije Avilske. Ne samo Švedi, tudi Slovenci doma in po svetu moramo biti ponosni na ta zgodovinski dosežek Brigitinih Nebeških razodetij v maternem jeziku. Rojaki, sezite po tej knjigi, ki jo lahko nabavite v katoliških knjigarnah po Sloveniji ter pri vašem dušnem pastirju Zvonetu.

Od slovenske lipe je krenila procesija v veličastno starogotsko baziliko, kjer so shranjene v posebni skrini relikvije sv. Brigite Švedske. Odpeli smo lavretanske litanije, na koncu pa prejeli božji blagoslov. Sledilo je prijetno srečanje na skrbno urejenem in cvetočem vrtu pri sestrah sv. Brigite Švedske. Tudi letos so pripravile za vse romarje oku-

ŠVEDSKA

VADSTENA 2015

Letošnje tradicionalno binkoštno romanje v Vadsteno je bilo v soboto, 23. maja. Bil je to že 42. srečanje Slovencev iz vseh krajev Švedske, ki so se priklonili sozavetnici Evrope, sv. Brigiti Švedski, na ta velik katoliški praznik, kot so binkošti. Srečanju so se pridružili visoki gostje, ki so obiskali Vadsteno prvokrat, pa tudi gosti iz drugih držav, ki vedno znova radi prihajamo v ta idilični romarski kraj ob jezeru Vättern.

Glavni voditelj binkoštna maše, dr. Matjaž Roter, je prispel v Vadsteno iz Urugvaja, kjer opravlja v Montevideu službo tajnika apostolske nunciature. Dr. Roter, ki je povezal letošnji dopust v Sloveniji s povabilom slovenskega dušnega pastirja na Švedskem, gospoda Zvoneta Podvinskega, je prispel na binkoštno romanje skupaj s svojimi starši iz rodnih Trbovelj. Sveta maša je bila v samostanski cerkvi sester sv. Brigite. Bogoslužje je spremljal organist Dominik Krt, vodja Kvarteta Krt iz Kamnika, ki se je rojakom na Švedskem že večkrat predstavil.

Krst Malega Teodorja

Procesija do lipe - z Dominikom Krtom na harmoniki in z glavnim mašnikom dr. Matjažem Rotarjem iz Urugvaja

sno zelenjavno juho, kakršno znajo skuhati samo te dobrosrčne redovnice. Za dobre krajske klobase je na vrtu poskrbel misijski pastoralni svet, ki je tudi v dvorani romarjem nudil odlično večerjo in slovensko vino. Prijetno srečanje je popestril ansambel »Ne ga lomt« z Dolenjske. Prikupni fantje so neutrudno igrali domače viže in prepevali pesmi, mnoge tudi skupaj z rojaki, ki bi še dlje vztrajali ob petju in plesu, če ne bi bila pot domov tako dolga. Proti koncu večera se je ansamblu pridružila še odlična pevka Danni Stražar iz Stockholma in skupaj z ansamblom zapela nekaj slovenskih narodnih uspešnic.

V popoldanskem kulturnem programu, ki sta ga vodila podpredsednica Slovenskega doma v Göteborgu, gospa Marija Kolar in župnik Zvone, je bilo izrečenih veliko dobrodošlic, pa tudi pohval in zahval osebju, ki je pripomoglo, da je bilo to srečanje zopet tako lepo, da je lahko vsem, ki se ga niso, pa bi se ga lahko udeležili, žal. Predsednik Slovenske zveze na Švedskem, Alojz Macuh, pa je najprizadenejšim članicam misijskega pastoralnega sveta podelil zahvalna priznanja. Župnik Zvone je naznanil, da bo izkupiček tombole, ki je bila tudi letos zelo bogata, preko slovenske Karitas nakazal prizadetim v potresu v Nepal.

Okrog polnoči smo zaključili ta lep dan in se poslovili z željo ter upanjem, da se srečamo zopet na 43. romanju v Vadsteni, ki bo v soboto, 14. maja 2016.

Danica Dyllong

Zadnje slovo od Rože Tomažič iz Göteborga

Po težki bolezni je spravljeno z Bogom na praznik vnebohoda, 19. maja, Gospod s tega sveta poklical k sebi našo rojakinjo Rožo Tomažič. Od nje so se poslovili številni rojaki v četrtek, 4. junija, v cerkvi Lundby Nya kyrka in na tamkajšnjem pokopališču, kjer je družinski grob Tomažičevih.

Njena knjiga življenja se je odprla 17. januarja 1946 v Deličih v Istri. Bila je prvorojenka, kot dar Silvi in Tomu Červarju. Za njo sta prišli na svet še Ana in Liljana. V 60 letih 20. stoletja je vso družino pot pripeljala na Švedsko, kjer so vsi pridni in delovni začeli novo življenje. Na Švedskem sta se srečala z Vinkom Tomažičem, se poročila in bila obdarjena z dvema hčerama, Ann-Christin in Gabriello, ter bila presrečna in hvaležna za dva vnuka, Erika in Emila.

Tako kot je množica Judov prišla tolažit Marto in Marijo ob smrti dragega brata Lazarja, je tudi množica rojakov, sodelavcev družine Tomažič, prišla tolažit in se posloviti od drage Rože, ki je iz svojega življenja izklesala čudovito podobo plemenite žene, matere, sodelavke, sosede, prijateljice. Kot se zlato prečiščuje v ognju, tako se je prečistila v svojem življenju in postala žlahtnega srca tudi Roža. Bila je skromna, preprosta, dobrega in plemenitega srca, ki je bilo zelo tenkočutno do vsakega človeka. Vedno je bila vesela in srečna med svojimi dragimi, kakor tudi v vsaki družbi, posebej ko smo se z njo srečevali tudi pri slovenskih sv. mašah. Ker je bila sama vselej pozitivna, je takšna bila tudi do soljudi, ki jih je tudi spoštovala. Vsem nam je bila sončni žarek. Tako je ob svojem 60. rojstnem dnevu, ko smo se zbrali pri njej na domu, ko naj bi bila ona v središču pozornosti, v svojem plemenitem srcu naredila zelo lepo gesto, ko je ob prihodu mame in ata mami podarila šopek rož in se staršema zahvalila za življenje ter vso ljubezen, ki so jo sestre Roža, Ana in Liljana pile od svojih staršev.

V svojem življenju je bila podobna možu, ki je na njivi našel zaklad, ga skril, šel in prodal vse imetje in kupil to njivo in z njim zaklad. Bila je po-

Roža Tomažič

dobna iskalcu biserov. Ko je našel dragoceni biser, je tudi on vse prodal in kupil ta biser.

Čudovit zaklad, prekrasen biser je bilo Rožino preprosto, a tako bogato življenje, polno veselja, ki ga je delila s svojimi domačimi, s sosedi in prijatelji ter s svojimi sodelavci, ki so jo kot odgovorno zelo spoštovali. Na ta zaklad, na ta biser so še posebej ponosni vsi njeni dragi.

Draga Roža, v imenu Misijskega pastoralnega sveta in tudi v svojem imenu se zahvaljujem za vso dobroto in ljubezen, ki ste jo izkazali naši skupnosti na Švedskem, kakor mnogim gostom iz Slovenije, ki so se na poti v Vadsteno ustavili v vašem domu. Hvala vama z Vinkom za pomoč

pri slovenski lipi v Vadsteni. Tudi va- jina velika zasluga je, da je bila tam posajena in da tam raste slovenska lipa, ponos Slovencev na Švedskem. Naj vas dobri in usmiljeni nebeški Oče nagradi z vsem bogastvom večnega življenja v nebesih, potem ko ste končali vaš veliki petek trpljenja, ki ste ga velikodušno darovali za vaše drage domače.

Vašo knjigo življenja ste popisali z bogato vsebino, ki nam bo ostala v srcih in iz te knjige se bomo tudi mi učili narediti nekaj lepega iz življenja. Počivajte v miru in odslej boste z nami pri vsaki sv. maši, ko molimo za naše drage rajne. Bog povrni! Vašim domačim pa iskreno sožalje!

vaš Zvone Podvinski

ŠVICA, LIECHTENSTEIN IN VORARLBERG

Krstna slavlja

Po eni strani so naše skupnosti že bolj ostarele, po drugi pa se še vedno pomlajajo. V Winterthuru je na soboto pred cvetno nedeljo prejela zakrament svetega krsta Dahlia Kalanhar. Naj jo božja milost popelje na trdno in varno življenjsko pot.

Na prvo majsko soboto smo se pri redni sveti maši v Luganu razveselili še drugega krstnega slavlja. V družini Maria in Polone Borsese se je pričakovan in ljubljen rodil tretji otrok. V krogu slovenskih rojakov ter svojcev iz Italije in Slovenije je bil krščen na ime Martin.

Rojaki želimo družinam novokrščencev, da bi bile sposobne krepati

Marija Rogina, steber slovenske šole v Švici in njen mož Pepi – dva prečudovita človeka

njihovo vero in jih z leti popeljati tudi v duhovno odraslost. David Taljat

Martin Borsese iz Lugana je prejel zakrament svetega krsta.

Letošnji slovenski romarji k Mariji v Ahorn

Švicarski Slovenci na romanju v Ahornu

Skupnost v Hunenbergu je zvesta in vztrajna.

Romanje k Mariji v Ahorn

V Marijinem mesecu maju, na praznik Gospodovega vnebohoda, ki je v Švici dela prost dan, smo se Slovenci in nekateri švicarski prijatelji že tradicionalno zatekli pod Marijin plašč. V Appenzellu, slikoviti alpski

dolini, stoji približno 1000 metrov nad morjem čudovita Marijina kapela. Ta je bila cilj našega romanja.

Približno 60 se nas je zbralo na izhodišču, od koder smo se ob premišljevanju križevega pota in občudovanju alpske narave skupaj povzpeli

do kapele Maria im Ahorn. Obhajali smo slovesno sveto mašo, pri kateri nas je naš duhovnik David Taljat pozval, naj odgovorno in zavzeto živimo našo vero. Jezus je odšel v nebo, a vendar njegove besede in dejanja ostajajo po naših besedah in deja-

njih pričujoča v današnjem svetu. Po litanijah in posvetitvi Mariji smo se duhovno obogatili vrnili na izhodišče in poskrbeli še za lačne želodčke.

Naj ahornska Marija prosi za našo misijo in za ves slovenski narod.

Eva Šikič

► Cecilija NOVAK

Z G O D B A

Mrzlo ognjišče

Nanika je zdaj štela že šestdeset let in v njeni hiši je zagospodaril zet, ki jo je grdo izrinil iz njenega ognjišča. Obnašal se je, kakor da je že od nekdaj vse njegovo. Čuta za sočloveka ni imel. V ospredje je postavil njemu pomembnejše stvari. Hotel je le čim bolj virtiti. Nekega jutra je stopil do nje in izustil besede, ki bi se jih moral sramovati: "Mati, dajte tiste peneze, ki jih mate, zaj sen jas gospodar!" Nanikina usta so obnemela. V tem trenutku je dognala, da je izgubila vse, za kar se je mučila že od ranega otroštva. Polastiti se hoče celo denarja, ki ga je imela od prodanega teleta pred letom dni. Stal je pred njo, pokončen in ves mogočen, ona pa že dokaj sključena in stara. Gledal jo je naravnost v obraz, brez sramu zaradi svoje predrznosti. Odmaknila je svoj pogled in se raje zazrla v tla. To nevzdržno stanje se je dalo prekiniti le s tem, da je odšla v hiško, odprla omaro in mu izročila svoje prihranke. Le tako se je rešila iz njegovih krempljev. Bil je glasen, ukazovalen, rad je imel le sebe in oblast nad vsem. Nanika je bila dobra mati, zaslužila bi spoštovanje. Prepirati se s takim človekom ni imelo nobenega smisla. S prihodom v njeno hišo je oskrunil njen ustaljeni mir in se polastil njenega težko prislužene premoženja. Rada se je spominjala svojega pokojnega moža, ki je bil čisto drugačne sorte

človek. Šele sedaj je dokončno razumela pametne besede tete Ruze ob svojem prihodu pred mnogimi leti. Neizmerno žalostna je bila mati tudi zaradi svoje hčerke edinke, ki se je tako nesrečno in nespametno poročila. Usoda je hotela tako, da je Nanika molčala, delala kolikor je le mogla, čas pa se je neusmiljeno loteval njenega života.

Vojno stanje je izsiljevalo svoje zahteve. Potrebovali so ljudi za kopanje strelnih jarkov, v katerih so se skrivali soldati med streljanjem. Izbrali so ženske, stare med dvajsetim in tridesetim letom. Doletelo je tudi Tuniko. Za dobo treh mesecev je morala v Banat, daleč na drugi konec države. Doma je pustila moža in dobro leto starega sina Frančeka. Rešilo je ni niti dejstvo, da je bila v drugem mesecu nosečnosti. Do svojega petega meseca v drugem stanju je kopala jarke še z mnogimi drugimi ženskami, daleč proč od svojega doma. Spale so kar na tleh v nemogočih razmerah. Mati Nanika je medtem varovala sinčka Frančeka in kuhala svojemu zetu. Tunika se je vrnila, izmučena in shujšana. V takem stanju je bil tudi otrok, ki ga je pozneje rodila.

* * *

Leta 1945 se je v mesecu maju po štirih letih vojna končala. Takratna država se je borila proti Hitlerju, ki je vojno izgubil in takoj za tem naredil samomor. Zmagi navkljub so ostale številne vojne žrtve. Invalidi, vdove in otroci brez očetov. Nastala je nova država, Federativna Ljudska Republika Jugoslavija, pod vodstvom Josipa Broza Tita. Ljudje

so se morali znajti, kakor so vedeli in znali, da bi prebrodili to povojno obdobje. Čas pred vojno so začeli imenovati stara Jugoslavija.

Na Peščenem Vrhu se je narava tistega leta že umirjala pod jesenskim listjem, v vinskih sodih je zorel mošt, Tunika pa je zopet rodila. Tokrat drobno jokajočo deklico. Nestrpna je zagledala svet, še preden je prišla na pomoč babica. Tunek je predlagal zanjo ime svoje prve žene, s čimer se Tunika ni strinjala. Zaradi deključine slabotnosti so jo že tretji dan po rojstvu krstili po imenu Elica. Tunika je želela zanjo tako ime, ki ga nimajo pri vsaki hiši. S krstom so pohiteli zato, ker je bila punčka pretirano odrta. Bali so se, da bi nekrščena umrla, zato jo je v cerkev odnesla kar poklicna babica.

Elica si je po rojstvu za silo opomogla, leto dni pozneje pa zbolela za hudo pljučnico. Tunika je dala vse od sebe, da bi jo ohranila pri življenju. V dve vrečki iz blaga je nasula proso, to grela na peči in ji toplo menjaje polagala na prsi ves dan. Pripravila si je celo svečo, saj se je bala najhujšega. Pred očmi je imela žalostno izkušnjo izpred sedmih let, ko ji je nenadoma umrl sinček. Po celodnevem trudu je Elica odprla oči in Tunikino veselje je bilo nepopisno. Svečo je pospravila v najbolj skrivni kot velikega predala in si oddahnila. Sama je bila zanjo najboljša zdravnica. Njen materinski trud se je izplačal, počutila se je srečno in zmagoslavno.

Se nadaljuje

OGLASI

011503 V Radencih in bližnji okolici, blizu mesta Bad Radkersburg, prodajam večjo NOVO in tudi 30 let staro, dobro vzdrževano hišo. Vsaka hiša stoji na mirni, urejeni, ograjeni večji parceli. Obe sta priključeni na električno, vodovod, kanalizacijo, plin, telefon in kabelsko TV z internetom, hiši sta kvalitetno zidani in izolirani, primerni sta za večgeneracijsko stalno ali občasno bivanje. Možnost zaposlitve in koriščenja zdravstvenih uslug v Avstriji. Informacije na 0038641626586 ali rofra@siol.com

1301A12 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbel-transporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44562). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

Pogled skozi triglavsko okence, foto: Janez Rihar

Se srečata soseda. »Včeraj je tvoj pes ugriznil mojo taščo.«

»Hočeš odškodnino?«

»Ne, za koliko mi prodaš psa?«

Franci vpraša Janeza: »Kaj bi naredil, če medved v gozdu napade tvojo ženo?«

Janez: »Kaj bi naredil? Nič! Ne bi se vmešaval, kaj me briga ... Sam jo je napadel, sam naj se brani!«

V šoli se učijo zahtevnejše izraze. Učiteljica vpraša, kaj je to katastrofa. Janezek pravi: »Katastrofa bi bila, če bi zajec prišel v vrt in obgrizel solato.« »Ne, Janezek, to bi bila škoda. Katastrofa bi bila, na primer, če bi strmoglavilo vladno letalo s predsednikom in vsemi člani vlade in bi vsi umrli. Si razumel razliko?« »Ja.« Čez nekaj časa pride šolski inšpektor kontrolirat znanje. Vpraša: »Kdo mi lahko razloži, kaj je katastrofa?« Janezek ponosen: »Katastrofa bi bila, če bi strmoglavilo vladno letalo z vsemi člani vlade in bi vsi umrli.« »Odlično razumeš pojme.« Janezek pa še doda: »Ampak ne bi pa bila to škoda. Škoda bi bila, če bi zajec v vrtu obgrizel solato.«

»No, Simon, povej mi,« reče učitelj, »rešitev naslednje naloge: Tvoj oče gre peš iz Ljubljane proti Medvodam s hitrostjo 3 km/h. Tvoj stric gre eno uro pozneje iz Medvod proti Ljubljani s hitrostjo 5 km/h. Kje se srečata?« »V prvi gostilni!«

Starejša ženička prosi policista, da jo pospremi skozi zelo prometno križišče. »Zelo rad,« odvrne policist, se pri tem rahlo nasmehne, ji ponudi roko, z drugo pa ji pokaže semafor: »Tako, zdaj bova pa samo še počakala, da bo posvetila zelena luč.« »No, če je tako,« je odvrnila ženička, »potem me kar pustite. Pri zeleni grem lahko tudi sama čez cesto.«

Karel se je vrnil iz šole. »No, sinko, kako si kaj zadovoljen z novim učiteljem?« ga je vprašal oče. »Super je, le nekoliko je ljubosumen na tebe!« »Ljubosumen na mene?« se je začudil oče. »Ja, na tebe! Kar nekajkrat mi je rekel: Poba, poba, prav rad bi bil tvoj oče!«

KRIŽANKA

KRIŽANKA 1507	BRANITELI SLOVENSTVA POD FAŠIZMOM	NA KONCU VSAKE MOLITVE REČEMO	MOŠKI POTOMEČ	DOLG IN OZEK KOS BLAGA	KEMIČNI ZNAK ZA DUŠIK	IVAN SAVNIK	NADZORNIK V KONCENTR. TABORIŠČU	NAŠA LUČ	ZLIKOVCI, KI KRADEJO	POLITIK SLOVENSKE POMLADI IVAN ...	MESTO V ITALIJI
VOJAŠKI ČIN								TOMAŽ (ANG. OBL.) NEODDELA NA ZEMLJA			
ARABSKI VLADAR					MESNI IZDELEK KOMPONIST MAURICE						
PLAČILNO SREDSTVO						SLOV. PISEK ŽARKO TUJE ŽENSKO IME					
ŠTEVNIK			ZOBNA PASTA OVRATNI NAKIT								
18. ČRKA ABECEDE		16. ČRKA ABECEDE RINSKI PESNIK		OZNAKA ZA VATIKAN KRATEK POZDRAV			LAT. ŠTEV. STIRI VPIŠI IJA			NAŠA LUČ	
ZUNANJA MINISTRICA EVR. ZVEZE FEDERICA										KEM. ZNAK ZA VANADU PREDST. MENIHOV	
ŽENSKO IME									OSTERC ANA POSEKAN LES		
KONČNA POSTAJA					SOBOČAN ANTON INTERNET. PISMO				HUBERT POŽARNIK POŽELJIV NAGON		KEMIČNI ZNAK ZA KALIJ
NAŠA LUČ	SLAV. ANG. PRINCESA VDOLBINA, UDORINA		BARBARA ALIČ OTEŽITEV GIBANJA				SLOV. NAR. ANSAMBEL KRAJ V SLOV. ISTRI				
KEMIČNI ZNAK ZA URAN		KRAJ NA PRIMORSKI EKVATOR				LESENA OGRAJA KMEČKO POSESTVO					ZASILNA LESENA STAVBA
MESTO OB DRAVI										KEM. ZNAK ZA BOR V SOONEM POSTOPKU	
REBULA ALOJZ			ZABAVNE DEJAVNOSTI VSAKA HIŠA IMA ...						ŽUŽELKA ODBOR CIVILNE INICIATIVE		
GNOJNO VNETJE					OPOREKANJE TRAVNIK V GORAH						
UČLOVČENJE											
TURISTIČNI KRAJ BLIZU ZADRA				POJAV NA NEBU 15. ČRKA ABECEDE							
SREDO-ZEMNA RASTLINA						1. ČRKA ABECEDE		MARIJINA MATI			

REŠITEV KRIŽANKE št. 1506

KRIŽANKA 1506	REŠITEV
BARBARIN ROV	BARBARIN ROV
UMOR ENA KO	UMOR ENA KO
KOČEVSKI ROG	KOČEVSKI ROG
ORIGEN MI E	ORIGEN MI E
V CINI K TUL	V CINI K TUL
IVAN CIMET	IVAN CIMET
NEJALEMAN	NEJALEMAN
ATAA IŽ JA	ATAA IŽ JA
NAŠA LUČ	NAŠA LUČ
SRPARMEZAN	SRPARMEZAN
SIOLJAKA O	SIOLJAKA O
ANKARAN ŽMS	ANKARAN ŽMS
NAŠA LUČ	NAŠA LUČ
JEČA DME A	JEČA DME A
PENAOŽILJE	PENAOŽILJE
ESNOVATELJ	ESNOVATELJ
RAKETAR N G	RAKETAR N G
ULICA OBALA	ULICA OBALA